

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza textu

Prozodická analýza textu Učebnice čínské konverzace,

oddíly 1C-8C

Prosodic analysis of Text of Chinese Conversation Text Book,

units 1C-8C

OLMOUC 2018 Karolína Vološinová

Vedoucí práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma: Prozodická analýza textu (Učebnice čínské konverzace, dále UČKo oddíly 1C-8C) vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne:

Podpis:

Anotace

Příjmení a jméno autora	Vološinová Karolína
Název katedry	Katedra asijských studií
Název fakulty	Filozofická fakulta
Název diplomové práce	Prozodická analýza textu (1C-8C)
Vedoucí diplomové práce	doc. Mgr. David Uher, PhD.
Počet znaků	70 934
Počet stran	81
Počet zdrojů	11
Klíčová slova	prozodická transkripce, sedm stupňů prominence, iktus, rytmické sledy, tempo řeči, arze, theze, pinyin, segment, kólon

Má bakalářská práce představí aplikaci prozodické transkripce na čínském textu, který vychází z *Učebnice čínské konverzace* (lekce 1C-8C), a věnuje se její analýze. Opěrným pilířem této transkripce byly nahrávky rodilé mluvčí.

Teoretická část se zaměřuje na vysvětlení základních termínů. Poté prozodicky transkribuji text, přepíši do čínských zjednodušených znaků a přeložím do češtiny. V analytické části provedu pomocí kvantitativních metod analýzu rytmického členění korpusu. Věty rozdělím na menší úseky (kóla, segmenty, slabiky), u nichž určím frekvenci typů sledů. Do rozboru zahrnu i analýzu řečového tempa.

Cílem práce je analyzovat korpus, převést ho do prozodické transkripce, a tak aplikovat cenné poznatky profesora Švarného. Dle získaných dat lze konstatovat, že nejfrekventovanější rytmické sledy u segmentů jsou dvojslabičné descendentní, u kól je to pak rytmus descendentní a ascendentní na začátcích a uvnitř kól, na konci pak jednoznačně rytmus akronymický.

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce panu doc. Mgr. Davidu Uhrovi, PhD., za cenné rady, ochotu a pomoc nejen při psaní bakalářské diplomové práce, ale i během celého studia.

Obsah

1) Úvod	11
2) Teoretická část	12
2.1 Čínský mluvený standard	12
2.2 Čínský pinyin	12
2.3 Prozodická transkripce	13
2.4 Rytmické členění vět a souvětí	13
2.5 Rytmus řeči	14
2.6 Sedm stupňů prominence	15
2.7 Typologie rytmičkových sledů	16
3) Korpus	18
3.1 Metodologie a realizace zpracování korpusu	18
4) Prozodická analýza	50
4.1 Postupy při vypracování analýzy	50
4.2 Tempo promluvy	51
4.3 Analýza segmentů	52
4.3.1 Obecná charakteristika segmentů	52
4.3.2 Dvojslabičné segmenty	56
4.3.3 Tříslabičné segmenty	57
4.3.4 Čtyřslabičné segmenty	59
4.3.5 Pětislabičné segmenty	63
4.3.6 Šestislabičné segmenty	67
4.4 Analýza kól	69
4.4.1 Velikost, rozsah kól	69
4.4.2 Pozice rytmičkového sledu v rámci kóla	73

5) Závěr.....	79
6) Resumé	80
7) Seznam použité literatury a elektronických zdrojů	81

Seznam grafů a tabulek

Tabulky

Tabulka č. 1: Sedm stupňů prominence	15
Tabulka č. 2: Zastoupení segmentů dle počtu slabik.....	53
Tabulka č. 3 Segmenty dle počtu iktů	54
Tabulka č. 4: Segmenty dle počtu slabik a arzí	55
Tabulka č. 5: Zastoupení dvojslabičných segmentů.....	56
Tabulka č. 6: Zastoupení sledů v tříslabičných segmentech	59
Tabulka č. 7: Zastoupení sledů v čtyřslabičných segmentech.....	61
Tabulka č. 8: Zastoupení sledů v pětislabičných segmentech.....	66
Tabulka č. 9: Výskyt kól v segmentech	69
Tabulka č. 10: Četnost kól dle velikosti	71
Tabulka č. 11: Přítomnost rytmických sledů na začátku a uvnitř kóla.....	74
Tabulka č. 12: Přítomnost rytmických sledů na konci kóla	75
Tabulka č. 13: Poměr zvolených rytmických sledů a jejich pozice v kólu	76
Tabulka č. 14: Rytmické sledy jednosegmentálních kól.....	76
Tabulka č. 15: Uspořádání rytmických sledů	78

Grafy

Graf č. 1: Zastoupení segmentů dle počtu slabik.....	52
Graf č. 2: Zastoupení iktů v souboru	54
Graf č. 3: Zastoupení sledů v tříslabičných segmentech	58
Graf č. 4: Zastoupení sledů ve čtyřslabičných segmentech.....	61
Graf č. 5: Zastoupení sledů v pětislabičných segmentech.....	64
Graf č. 6: Zastoupení sledů v šestislabičných segmentech.....	68
Graf č. 7: Přítomnost kól v segmentech.....	69
Graf č. 8: Zastoupení kól dle velikosti.....	71
Graf č. 9: Pozice rytmického sledu na začátku a uvnitř kóla.....	73
Graf č. 10: Pozice rytmického sledu na konci kóla	74

Seznam zkratek

FY	fānyì	přeložte
HD	huídá	reagujte
KZ	kuòzhǎn	rozšiřte
TH	tìhuàn	obměňte
TK	tiánkòng	doplňte

ČSSD Česká strana sociálně demokratická

ČNB Česká národní banka

HIV Human Immunodeficiency Virus

Ediční poznámka

Pro čínské znaky jsem použila zjednodušenou verzi (jiǎntǐzì 简体字) ve fontu Sim Sun. Pro přepis z čínských znaků jsem použila fonetickou abecedu pīnyīn a pro její prozodickou transkripci jsem z praktických důvodů použila fontu Courier New, pro český překlad font Times New Roman. Čínská slova v *pīnyīnu* uvádím *kurzívou*.

1) Úvod

Právě prof. PhDr. Oldřich Švarný, CSc. (1920–2011) byl tím, kdo pronesl: „Čínština bez tónů je jako lízat čokoládu přes staniol.“ Je pravdou, že bez tónů nedávají izolovaná slova v čínském jazyce smysl, a tudíž taková „beztónová“ komunikace je v čínštině nemožná. Ačkoli náleží čínština mezi tónové jazyky, v souvislé řeči dochází ke ztrátě tónů. Děje se tak kvůli pohyblivému přízvuku v promluvě. Oslabení tónových slabik má vliv na celkové rytmické členění čínského textu. Suprasegmentální jevy jako např. tempo řeči nebo prominence slabik se v čínštině zaznamenávají pomocí prozodické transkripce dle O. Švarného, která je upravena tak, aby zachytila čínské jazykové charakteristiky a pomohla zejména nerodilým mluvčím pochopit vztahy mezi nimi.

Tato bakalářská práce bude vycházet z textů lekcí a cvičení Učebnice čínské konverzace (1C-8C). Cílem práce bude na základě naposlouchaných nahrávek provedené čínskou rodilou mluvčí text transkribovat do zmíněné prozodické transkripce a následně provést analýzu.

Práce bude rozdělena do tří hlavních částí. V první teoretické části vysvětlím klíčové pojmy k pochopení problematiky prozodické transkripce dle poznatků profesora Švarného. V druhé části přepíši zkoumaný korpus do prozodické transkripce, převedu jej nejen do čínských zjednodušených znaků, ale pro lepší srozumitelnost i do češtiny. V poslední analytické části práce se budu zabývat např. rychlostí promluvy mluvčí, počty iktů v korpusu, rytmickými sledy u segmentů a kól, počtem segmentů a kól, délkami a pozicemi iktů v rámci kól. Zjištěná data uvedu pomocí tabulek a grafů.

2) Teoretická část

2.1 Čínský mluvený standard

Jedná se o standartní čínštinu, která se používá na území ČLR jako úřední jazyk. Její výslovnost je založena na pekingském dialektu¹. Odlišnost od ostatních mluvených podob čínského jazyka např. na Taiwanu, v Malajsii nebo Singapuru je marginální.

Na pozadí politických změn formování nového čínského národa na počátku 20. století nezaostávalo ani úsilí o vytvoření nového národního jazyka. Nakonec byl v roce 1924 jako základ ustanoven pekingský dialekt. Mluvený jazyk se stal stavebním kamenem pro vznik moderního psaného jazyka-*baihua*, který nahradil klasickou čínštinu.²

Po vzniku ČLR v roce 1949 si nová vláda kladla za cíl prosadit a ustanovit jazykový standard tzv. *putonghua*³, který vycházel z předešlého „národního jazyka“ *guoyu*. Stala se tak platným dorozumívacím prostředkem pro celý stát.⁴

2.2 Čínský pinyin

Pinyin⁵ představuje fonetickou abecedu vyvinutou samotnými Číňany. Byl schválen státními orgány v roce 1958. Slouží pro přepis výslovnosti čínských znaků do specifické formy latinky. Nejedná se o formu transkripce, protože mezi charakteristické znaky transkripce patří poměrně přesné zachycení zvuků. *Pinyin* tuto podmínku zcela nesplňuje.⁶ K tomu, jak správně vyslovovat a realizovat přízvuk v čínském jazyce, nám spíše pomůže prozodická transkripce.

¹ KANE 2009: s 14-16.

² Tamtéž, s 14-16.

³ Čínskými znaky 普通话

⁴ Tamtéž, s 14-16.

⁵ Čínskými znaky 拼音 (pīnyīn)

⁶ KANE 2009: s 24.

2.3 Prozodická transkripce

Jedná se o systém zachycení prozodických rysů čínštiny- tzn. tónové (přízvukové) prominence slabik nebo členění různých předělů řeči pomocí přizpůsobeného pinyinového zápisu. Tento typ transkripce zkoumal a vyvíjel O. Švarný přes třicet let.⁷ V této práci vycházím z popisu prozodické transkripce v publikaci *Hovorová čínština v příkladech III*⁸.

2.4 Rytmické členění vět a souvětí

Čínské významové celky členíme na souvětí, věty, segmenty a kóla⁹ – ucelené významové úseky s ucelenou rytmičnou strukturou, zakončené přeryvem (pauza trávající 3/4 sekundy, nebo i déle a charakterizované tázací, neukončenou nebo ukončenou intonací.)¹⁰ Přeryvy tvoří hranice kól zpravidla na předělech vět, mezi jednotlivými členy výtů.¹¹ Pokud nejsou kóla jednoslabičná nebo velmi krátká, rozpadají se na menší skupiny slabik: sestupné sledy¹² dvou, ale i více slabik s iktem¹³ na začátku, vzestupné sledy dvou nebo více slabik s iktem na konci, potenciálně i jednotlivé „liché“ iktové slabiky. Před termínem přízvuk upřednostňujeme termín „iktus“, protože kvalita přízvuku evropských jazyků se liší od čínského, který je adaptabilnější. Čínský přízvuk se může pohybovat i v jednom slovu a měnit tak jeho význam.¹⁴ Sestupným sledům mohou předcházet předklonky (proklitika), za vzestupnými sledy se mohou připojovat příklonky (enklitika) nebo sled atónických příklonných slabik.¹⁵ Kóla uvnitř věty nebo souvětí oddělujeme čárkou. Průměrná délka kóla je 6–7 slabik. Umístování přeryvů (délka kól) je celkem nezávislá na tempu řeči.¹⁶ Sledy a občas i liché iktové slabiky mohou zůstat

⁷ POSPĚCHOVÁ 2015: s. 94.

⁸ Obzvláště kapitola „Rytmičké členění vět a souvětí a vyznačení tohoto členění v prozodickém přepisu HČP“, ŠVARNÝ III 1998: str. 23–61. Celkem tvoří čtyři svazky, jejichž informace se vzájemně doplňují.

⁹ Nominativ singuláru: kólon, nominativ plurálu kóla.

¹⁰ ŠVARNÝ 1998: s. 23.

¹¹ Tamtéž, s. 23.

¹² Po sobě následující slabiky.

¹³ Iktus značí rytmičké přízvuk.

¹⁴ UHER, SLAMĚNÍKOVÁ 2015: s. 105.

¹⁵ ŠVARNÝ, UHER 2014: s. 10.

¹⁶ Částečně je závislá na délce a složitosti vět: v delších větách a souvětích bývají kóla v průměru trochu delší.

jako samostatnější jednotky, nebo se mohou navzájem kombinovat a těsněji spojovat, z čehož pak vznikají složitější segmenty.¹⁷

Celistvější rytmický sled vzniká současným vyslovením všech segmentů v rámci kóla. Průměrná délka segmentu je proměnlivější a závislejší na tempu řeči než u kól. Běžně se pohybuje mezi 2,5– 4,5 slabikami. Při pomalejší řeči se setkáme se znatelnou převahou jednoiktových, dvouiktových, nebo tříiktových slabik.¹⁸ V rychlejší řeči dochází dle gramatických vztahů ke spojování jednoiktových segmentů, které jednoduše vytvoří segmenty dvojičtové či víceiktové. V procesu tvorby delších segmentů se některé z jejich slabik tónicky oslabí. Není výjimkou, že se slabika neutralizuje – iktus „ztratí“ a i přesto zůstává o něco málo prominentnější než okolní slabiky atónické, obzvláště atónové, v nichž se často neutralizují nebo aspoň částečně neutralizují i jejich vokalické protiklady.¹⁹

2.5 Rytmus řeči

Využívá se v čínštině daleko výrazněji než v češtině, protože zcela chybí členění dané flektivními koncovkami a shodou. Rytmické členění je proměnlivé v závislosti na tempu řeči, logického nebo kontrastivního zdůraznění některého členu věty podle expresivity nebo neutrality ve výslovnosti a také dle délky věty, tj. dle délky jmenných a predikativních komplexů.²⁰

V členění grafického záznamu čínské promluvy hraje tónový průběh významnou roli pro správné dekódování sdělení. Zvýšení intenzity zvuku nám při správném umístění přízvuku příliš nepomůže. Slovní významy rozlišíme dle čtyř typů intonace: a) vysoký tón beze změn; b) tón stoupající ze středních a vyšších pásem; c) klesající intonace do hlubších tónů a vzápětí stoupavá; d) tón klesavý z vysokých do nízkých pásem.²¹

¹⁷ ŠVARNÝ, UHER 2014: s 10.

¹⁸ Iktové slabiky tj. slabiky, na nichž spočívá rytmický přízvuk, tyto označujeme jako arze, jsou relativně delší, ostatní slabiky označujeme jako theze.

¹⁹ Tamtéž, s 10.

²⁰ ŠVARNÝ, UHER 2014: s 9.

²¹ ČERNÝ 2008: s 90.

2.6 Sedm stupňů prominence

Dle prominence rozlišujeme slabiky atónické, oslabeně tónické, plně tónické a slabiky se zvýrazněnou prominencí. „Plně tónické mohou být arzemi nebo thezemi, slabiky se zvýrazněnou prominencí pouze arzemi. Plně tónické slabiky označujeme tónovými značkami nad hlavním vokálem slabiky, oslabeně tónické slabiky iktové označujeme horními číselnými indexy, neiktové pak dolními indexy; oslabeně tónické slabiky neiktové jako začáteční slabiky segmentu ponecháváme bez jakéhokoliv označení; stejně tak jako slabiky atónické.“²²

Je důležité rozlišovat slabiky atónické atónové, které zaznamenáváme vždy bez tónu, a slabiky atónické neutralizované, jež lze vyslovit i tónicky, ale v konkrétní větě, za daných podmínek dochází k úplné nebo částečné neutralizaci tónu. Ztučněním příslušné slabiky vyznačujeme zvýrazněnou prominencí tónických slabik: „jde o jednoslabičná slova nebo přízvučné slabiky dvoj- či víceslabičných kompozit, jež jsou logicky nebo kontrastivně zdůrazněna nebo jsou nositeli výraznějšího větného nebo kólového přízvuku.“²³

Tabulka č. 1: Sedm stupňů prominence

Číslo stupně prominence	Typ prominence	Iktovost	Způsob zápisu	Příklad
1.	Zdůrazněná tónická	arze	Slabika psaná Tučně černou barvou	bú —guì 1. slabika (5C_FY_81_2)
2.	Plně tónická	arze	Tónová značka nad samohláskou slabiky	zen ³ me—yàng 3. slabika (8C_HD_30_2)
3.		theze	Tónová značka nad samohláskou slabiky	máoyī 1. slabika (5C_KZ_1_1)

²² ŠVARNÝ, UHER 2014: s 11.

²³ Tamtéž, s 11.

4.	Oslabeně tónická	arze	Číselný horní index na konci slabiky	hànyu ³ 2. slabika (4C_HD_47_2)
5.		theze	Číselný dolní index na konci slabiky	zhù–shìsì– –lǒu ₂ 4. slabika (7C_KZ_12_1)
6.	Atónická neutralizovaná	theze	Bez tónové značky	ni–juéde 1. slabika (4C_TH_10_1)
7.	Atónická atónová	theze	Bez tónové značky	méi –yǒu– –háiz 4. slabika (8C_FY_41_2)

Zdroj: Vlastní zpracování

2.7 Typologie rytmických sledů

V čínském jazyce rozlišujeme na úrovni segmentů a kól základní tři typy sledů: vzestupný (ascendentní), kde iktové slabice předchází theze. Pokud je thezí více, musí být jejich prominence vzestupná (nejvíce tříступňová). Sled dále dělíme na sestupný (descendentní), kde méně prominentní slabiky následují za iktovou slabikou (arzí). Je-li thezí více, jsou to většinou atónické slabiky, méně často je jejich prominence sestupná (nejvíce – vzácně – tříступňová: tento sled se vyskytuje při logickém nebo kontrastivním zdůraznění).²⁴

Akronymické typy sledů odvozuji název od akronymických zkratk. ²⁵ Tvoří troj a čtyřslabičné rytmické sledy, kde se iktus realizuje na první a na poslední plně tónické slabice. U dvojslabičných segmentů je to pouze na druhé slabice (akronymické pravidlo).²⁶

²⁴ ŠVARNÝ 1998: s 33.

²⁵ Např. ČSSD, ČNB, HIV.

²⁶ Tamtéž, s 26-27.

Pro českého a slovenského studenta čínštiny, který je schopen v čínštině komunikovat, je důležité zachovávat hlavně sledy vzestupné, protože v našich jazycích jsme kvůli slovnímu přízvuku na slabice první (včetně přízvuku na první slabice i v předložkových vazbách) zvyklí téměř jen na sledy sestupné.

3) Korpus

3.1 Metodologie a realizace zpracování korpusu

Objektem rozboru práce je *Učebnice čínské konverzace*²⁷ lekce 1-8 C. V případě lekcí 1-5 C se jedná o méně náročné pasáže. Od lekce 6 C do 8 C, kde se v oddílech shrnuje již probraná látka, je v obsahu a délce textu vidět, že je vhodnější pro zdatnější uživatele než pro začátečníky. Nejdříve jsem analyzovala korpus díky podkladům audio nahrávky mluvčí moderní hovorové čínštiny – paní Lu Ruixia Michalíkové.

Korpus jsem přepsala do fonetické abecedy pinyin. Na základě rychlosti promluvy jsem věty korpusu rozčlenila na kóla, segmenty a následně vyznačila tónovou prominenci. Nejisté případy jsem konzultovala s vedoucím práce. Text v pinyinu jsem transkribovala do prozodické transkripce vynalezenou O. Švarným²⁸. Pro tento účel jsem použila font Courier New a pro přepis do zjednodušených znaků font Sim Sun. Celý korpus jsem přeložila i do češtiny, přičemž jsem vycházela z předlohy *Učebnice čínské konverzace*.

²⁷ UHER, David, LIU Xuemin a VYKOUKAL Jakub. *Učebnice čínské konverzace*. Praha: Leda, 2007.

²⁸ Viz podkapitola 2.3 Prozodická transkripce, s 12.

1C

扩展

高兴。很高兴。我很高兴。我也很高兴。看见您，我也很高兴。

kuòzhǎn

gāoxìng. hěn-gāoxìng. **wǒ**-hen gāoxìng. **wǒ**-yě-hen³ gāoxìng.
kànjian-nín², wo-**yě**-hen-gāoxìng.

rozšířte

Šťastnější. Šťastný. **Jsem** šťastný. **Jsem** také šťastný.

Taky jsem rád, že Vás vidím.

1C

扩展

一、再见。二、晚上好。三、看见你，我很高兴。

四、你好。五、看见你，我也很高兴。六、晚上好。

七、再见。八、看见你，我很高兴。九、你好。

kuòzhǎn

zài-jiàn. 2. wǎnshang-hǎo. 3. kànjian-nǐ, wǒ-hen-gāoxìng.
4. nǐ-hǎo. 5. kànjian-nǐ, **wǒ**-yě-hen gāoxìng.
6. wǎnshang-hǎo. 7. zài-jiàn. 8. kànjian-nǐ, wǒ-hen
gāoxìng. 9. nǐ-hǎo.

rozšířte

1. Na shledanou. 2. Dobrý večer. 3. Jsem rád, že tě vidím.

4. Dobrý den. 5. **Jsem** rád, že tě také vidím. 6. Dobrý večer.

7. Na shledanou. 8. Jsem rád, že tě vidím. 9. Dobrý den.

回答

一、再见。再见。二、看见你，我很高兴。看见你我也很高兴。三、晚上好。晚上好。

huídá

1. zài—jiàn. zài—jiàn. 2. kànjian—nǐ, wǒ—hen—gāoxìng.
kànjian—nǐ, **wǒ—yě—hen** gāoxìng. 3. wǎnshang—hǎo.
wǎnshang—hǎo.

reagujte

1. Na shledanou. Na shledanou. 2. Jsem ráda, že tě vidím. **Já** jsem také ráda, že tě vidím. 3. Dobrý večer. Dobrý večer.

翻译

A

一、再见。二、看见你，我很高兴。三、晚上好。
四、看见你，我也很高兴

B

一、看见你，我也很高兴。二、再见。三、看见你，我很高兴。四、晚上好。

fānyì

A

1. zài—jiàn. 2. kànjian—nǐ, wǒ—hen—gāoxìng.
3. wǎnshang—hǎo. 4. kànjian—nǐ, **wǒ—yě—hen** gāoxìng.

B

1. kànjian—nǐ, **wǒ—yě—hen** gāoxìng. 2. zài—jiàn.
3. kànjian—nǐ, wǒ—hen gāoxìng. 4. wǎnshang—hǎo.

přeložte

A

1. Na shledanou. 2. **Já** jsem rád, že tě vidím. 3. Dobrý večer. 4. **Já** jsem taky rád, že tě vidím.

B

1. **Já** jsem taky rád, že tě vidím. 2. Na shledanou.

2C

扩展

介绍。我介绍。我来介绍。我来介绍一下。

朋友。我朋友。是我朋友。他是我朋友。

kuòzhǎn

jièshào. wǒ-jièshào. wǒ-lai-jièshào. wo-lái jièshào-
-yixia⁴. péngyou. wǒ-péngyou. shi-wǒ-péngyou. **tā**-shi wǒ-
-pengyou.

rozšířte

Představovat. Já představuji. Dovolte, abych (nás) představila.

Kamarád. Můj kamarád. Je můj kamarád. **On** je můj kamarád.

2C

替换

一、你叫什么名字？我叫张序义。我叫唐木。我叫吴捷敏。我叫邹国明。

我叫八木仁美。

二、你是。。。我是泰国人。我是捷克人。我是中国人。我是法国人。我是美国人。我是英国人。我是阿拉伯人。我是俄罗斯人。我是韩国人。

tìhuàn

1. ni-**jiào** shénme-míng²zi? wǒ-jiao zhāng-xùyì. wǒ-jiào
táng-mù. wǒ-jiao wú-jiémǐn. wo-jiào zōu-guómíng. wǒ-jiào
bāmu-rénměi.

2. nǐ-shì... wo-shì-tàiguoren. wo-shì-jiékeren. wo-shì-
-zhōngguoren. wo-shì-fǎguoren. wo-shì-měiguoren. wo-shì-
-yīngguoren. wo-shì-ālabóren. wo-shì—e²luosīren. wo-
-shì—hánguoren

obměňte

1. Jak se **jmenuješ**? Jmenuji se Čang Sü-**ji**. Jmenuji se Tchang Mu (tj. Tomáš). Jmenuji se Wu Ťiemin. Jmenuji se Phiphat Cou. Jmenuji se Jagi Hitomi.
2. Ty jsi...Já jsem Thajec. Já jsem Čech. Češka. Já jsem Číňan, Číňanka. Já jsem Francouz, Francouzka. Já jsem Američan, Američanka. Já jsem Brit, Britka. Já jsem Arab, Arabka. Já jsem Rus, Ruska. Já jsem Korejec, Korejka.

2 C

填空

- 一、你叫什么名字？二、你也是泰国人吗？
- 三、我是捷克人。四、我来介绍一下。五、他姓邹。
- 六、他叫邹国明。七、他是我朋友。八、我叫唐木。
- 九、我是八木仁美。

tiánkòng

1. ni jiào shénme-míng²zi? 2. ni-yě-shi **tài**guoren-ma?
3. wo-shì-jiékeren. 4. wo-lái jièshao-yìxia⁴ 5. tā-xíng-zōu.
6. tā-jiao zōu-guómíng. 7. ta¹-shi wǒ-péngyou.
8. wo-jiào táng-mù. 9. wǒ-shi bāmu-rénměi.

doplňte

1. Jak se jmenuješ ty? 2. Ty jsi taky **Thajec**? 3. Já jsem Čech. 4. Dovolte, abych nás představila. 5. Příjmením se jmenuje Cou. 6. Celým jménem se jmenuje Phiphat Cou. 7. On je můj kamarád. 8. Jmenuje se Tomáš. 9. Já jsem Jagi Hitomi.

回答

一、你也是泰国人吗？不，我是日本人。二、你是。。。？我是八木仁美。
三、你叫什么名字？我叫唐木。四、你们好。你们好。

huídá

1. nǐ-yě-shì₄ tàiguoren-ma? bù, wǒ³-shì-rìbenren. 2. nǐ-shì...? wǒ-shì bāmu-rénměi. 3. nǐ-jiào shénme-míng²zi? wǒ-jiào táng—mù. 4. nǐmen-hǎo. nǐmen-hǎo.

reagujte

1. Ty jsi taky Thajka? Ne, já jsem Japonka. 2. Ty jsi...? Já jsem Jagi Hitomi.
3. Jak se jmenuješ? Jmenuji se Tomáš. 4. Dobrý den. Dobrý den.

翻译

A

一、他是。。。？二、你们好。3. 她是泰国人。4. 不，她是日本人。五、他也是泰国人吗？六、我来介绍一下。七、他是我朋友。八、你叫什么名字？七、他是我朋友。八、你叫什么名字？九、他姓邹，叫邹国明。

B

一、她也是泰国人吗？二、不，她是日本人。三、他是泰国人。
四、你叫什么名字？五、他是。。。？六、我叫唐木，是捷克人。七、我来介绍一下。八、他是我朋友。

fānyì

A

1. tā-shì...? 2. nǐmen-hǎo. 3. tā¹-shì-tàiguoren. 4. bù, **tā**-shì-rìbenren. 5. **tā**-yě-shì⁴ tàiguoren ma? 6. wo-lái jièshao-yìxia⁴ 7. tā-shì wo-péngyou. 8. nǐ-jiào shénme-míng²zi? 9. **tā**-xíng-zōu, jiào-zōu-guómíng.

B

1. **tā**-yě-shì⁴ tàiguoren-ma? 2. bù, tā-shì rìbenren. 3. tā-shì tàiguoren. 4. nǐ-jiào shénme-míng²zi? 5. tā-shì...? 6. wo-jiào táng-mù, shì-jiékeren. 7. wǒ-lái jièshao-yìxia⁴ 8. **tā** shì-wǒ-péngyou.

přeložte

A

1. Ona je...? 2. Dobrý den. 3. Ona je Thajka. 4. Ne, **ona** je Japonka. 5. **Je** taky Thajka? 6. Dovolte, abych nás představila. 7. To je můj kamarád. 8. Jak se jmenuješ? 9. **On** se příjmením jmenuje Cou, celým jménem Phiphat Cou.

B

1. **On** je taky Thajec? 2. Ne, on je Japonec. 3. On je Thajec. 4. Jak se jmenuješ? 5. On je...? 6. Jmenuji se Tomáš, jsem Čech. 7. Dovolte, abych se představil. 8. **To** je můj kamarád.

3 C

扩展

好。好吗？路上好吗？你们路上好吗？

kuòzhǎn

hǎo. hǎo-ma? lùshang hǎo-ma? ni³men-lùshang hǎo-ma?

rozšířte

Dobrý. Dobrý? Dobrá cesta? Měli jste dobrou cestu?

3 C

替换

一、捷敏，你怎么样？我不错。很好。不错。还行。不太好。

二、A：谢谢。B：不谢。不客气。没什么。

tìhuàn

1. jiémǐn, nǐ zen³me-yàng? wǒ-bú-cuò. hěn-hǎo. bú-cuò. hái-xíng. bú-tài-hǎo. hái-xíng. bú-tài-hǎo. 2 A: xièxie. B: bú-xiè. bú-xiè. bú-xiè. méi-shen₂me.

obměňte

1. Ěie-min, jak se máš? Mám se bezvadně. Dobře. Bezvadně. Ujde to. Nic moc.

2. A: Děkuji. B: Není zač. Není zač. To nic. To je v pořádku.

3 C

填空

一、张老师，您好。二、请喝茶。三、你们好。四、你们辛苦了。五、请进。

六、不辛苦。七、请坐。八、还不错。九、你们路上好吗？

tiánkòng

1. zhāng-lǎoshī, nín-hǎo. 2. qǐng-he-chá. 3. ni³men-hǎo. 4. ni³men-xīnku-le. 5. qǐng-jìn. 6. bú-xīnku³. 7. qǐng-zuò. 8. hái-bu-cuò. 9. ni³men-lùshang hǎo-ma?

doplňte

1. Dobrý den, pane učiteli Čangu. 2. Dáte si čaj? 3. Dobrý den. 4. Bylo to únavné, že? 5. Pojd'te dál. 6. Ale kdepak. 7. Posad'te se. 8. Docela dobrou. 9. Měli jste dobrou cestu?

3 C

回答

一、谢谢。不谢。二、请进。谢谢。三、你们路上好吗？还不错。
四、请坐。谢谢。五、你们辛苦了。不辛苦。六、请喝茶。七、你们好。

huídá

1. xièxie. bú-xiè. 2. qǐng-jìn. xièxie. 3. ni³men-lùshang hǎo-ma? hǎi-bu-cuò. 4. qǐng-zuò. xièxie 5. ni³men-xīnku-le. bù-xīnku. 6. qǐng-he-chá. 7. ni³men-hǎo. nín-hǎo.

reagujte

1. Děkuji. Není zač. 2. Pojd'te dál. 3. Jaká byla cesta? Docela dobrá. 4. Posad'te se. Děkuji. 5. Bylo to únavné, že? 6. Dáte si čaj? 7. Dobrý den. Dobrý den (zkráceně).

3 C

翻译

A

一、不谢。二、你们路上好吗？三、谢谢。四、你们好。五、请进，请坐。
六、你们辛苦了。不辛苦。七、请喝茶。八、您好。九、还不错。

B

一、请喝茶。二、不谢。三、您好。四、请进，请坐。五、还不错。六、你们辛苦了。不辛苦。七、谢谢。八、你们路上好吗？九、你们好。

fānyì

A

1. bú-xiè. 2. nǐ³men-lùshang hǎo-ma? 3. xièxie.
4. nǐ³men-hǎo. 5. qǐng-jìn, qǐng-zuò. 6. nǐ³men-xīnku₃-
-le. bù-xīn₁ku. 7. qǐng hē-chá. 8. nín-hǎo. 9. hái-bu-
-cuò.

B

1. qǐng-hē-chá. 2. bu-xiè. 3. nín-hǎo. 4. qǐng-jìn, qǐng-
-zuò. 5. hái-bu-cuò. 6. nǐ₃men-xīnku-le. bù-xīn₁ku.
7. xièxie. 8. nǐ³-men-lùshang hǎo-ma? 9. nǐ₃men hǎo.

přeložte

A

1. Není zač. 2. Měli jste dobrou cestu? 3. Děkuji. 4. Dobrý den. 5. Pojd'te dál,
posad'te se. 6. Bylo to únavné, že? Ale kdepak. 7. Dáte si čaj? 8. Dobrý den.
9. Docela dobrou.

B

1. Dáte si čaj? 2. Není zač. 3. Dobrý den. 4. Pojd'te dál, posad'te se. 5. Docela dobrou.
6. Bylo to únavné, že? Ale kdepak. 7. Děkuji. 8. Měli jste dobrou cestu?
9. Dobrý den.

4 C

扩展

一、难。难吗？汉语难吗？你觉得汉语难吗？

二、汉语。汉语难。汉语不难。汉语不太难。我觉得汉语不太难。

kuòzhǎn

1. nán. nán-ma? hànyu₃ nán-ma? ni-juéde hànyu₃-nán-ma?

2. hànyu₃. hànyu-nán². hànyu₃ **bù**-nán. hànyu³ bu²-tai-nán.
wo-juéde **hànyu₃** bu²-tai-nán.

rozšířte

1. Těžká. Je těžká? Je čínština těžká? Tobě se zdá, že je čínština těžká?

2. Čínština. Čínština je těžší. Čínština **není** těžká. Čínština není až tak těžká.
Čínština se mi nezdá až tak těžká.

4 C

替换

一、你觉得汉语难吗？你觉得法语难吗？你觉得日语难吗？你觉得德语难吗？
你觉得英语难吗？你觉得西班牙语难吗？你觉得斯洛伐克语难吗？你觉得俄
语难吗？不太难。二、A: 那个城市？B: 奥罗莫茨, 维也纳, 布拉迪斯拉
发, 华沙, 柏林, 布拉格, 布尔诺

tìhuàn

1. ni-juéde hànyu₃-nán-ma? ni-juéde fǎyu₃-nán-ma? ni-
juéde rìyu₃-nán-ma? ni-juéde déyu₃-nán-ma? ni-juéde
yīngyu₃-nán-ma? ni-juéde xībanyáyū₃-nán-ma? ni-juéde
sīluofakèyu₃ nán-ma? ni-juéde éyu₃ nán-ma? **bú**-tài-nán.

2. A něi-ge-chéngshì? B **ào**luomòcí. wēiyěnnà, bulādisīlāfa,
huáshā, bólin, bùlagé, bù'ěrnào

obměňte

1. Tobě se zdá čínština těžká? Tobě se zdá francouzština těžká? Tobě se zdá japonština těžká? Tobě se zdá němčina těžká? Tobě se zdá angličtina těžká? Tobě se zdá ruština těžká? **Není příliš těžká.**

2. A: Které město? B: **Olomouc**. Vídeň, **Bratislava**, Varšava, Berlín, Praha, Brno

4 C

填空

一、很难。二、你学习什么？三、我觉得不太难。四、我学习汉语。五、你觉得汉语难吗？六、我学习捷语，你呢？七、捷语难吗？

tiánkòng

1. hěn-nán. 2. nǐ-xuéxi-shénme? 3. wo-juéde bú-tai-nán.
4. **wǒ**-xuéxi hànyu₃. 5. ni-juéde **hànyu₃**-nán-ma? 6. **wǒ**-
-xuéxi jiéyu₃, nǐ-ne? 7. jiéyu₃ nán-ma? 7. jiéyu₃ nán-
-ma?

doplňte

1. Náročné. 2. Co studuješ? 3. Nepřipadá mi příliš náročná. 4. Studuji čínštinu.
5. Zdá se ti čínština těžká? 6. Studuji češtinu a ty? 8. Je čeština těžká?

4 C

回答

一、你是欧洲人吧。对，我是捷克人。二、你学习什么？我学习捷语。
三、那个城市。奥洛莫茨。四、你觉得汉语难吗？我觉得不太难。五、你好。
你好。六、捷语难吗？很难。七、你学习什么？我学习汉语。

huídá

1. nǐ-shì ōuzhōuren-ba. duì, wǒ-shì-jíekèren. 2. nǐ-xuéxi shénme? wǒ-xuéxi jíeyu. 3. nǐ-ge-chéngshì. ào luomòcí. 4. nǐ-juéde hànyu-nán-ma? wǒ-juéde bú-tai-nan². 5. nǐ-hǎo. nǐ-hǎo. 6. jíeyu-nán-ma? hěn-nán. 7. nǐ-xuéxi shénme? wǒ-xuéxi hànyu.

reagujte

1. Ty budeš Evropan, že? Ano, jsem Čech. 2. Co ty studuješ? Studuju češtinu.
3. (Ze) kterého města jsi? (Z) Olomouce. 4. Zdá se ti čínština těžká? Nezdá se mi až tak těžká. 5. Ahoj. Ahoj. 6. Je čeština těžká? Je těžká. 7. Co ty studuješ? Studuji čínštinu.

4 C

翻译

A

- 一、我学习捷语。二、你觉得汉语难吗？三、捷语很难。四、你学习什么？五、捷语难吗？六、我学习汉语。七、我觉得不太难。

B

- 一、我觉得不太难。二、捷语很难。三、我学习汉语。四、我学习捷语。五、捷语难吗？六、你觉得汉语难吗？七、你学习什么？

fānyì

A

1. wǒ-xuéxi jíeyu. 2. nǐ-juéde hànyu-nán-ma? 3. jíeyu-hěn-nán. 4. nǐ-xuéxi shénme? 5. jíeyu-nán-ma? 6. wǒ-xuéxi hànyu. 7. wǒ-juéde bú-tai-nan².

B

1. wǒ-juéde bú-tai-nan². 2. jíeyu-hěn-nán. 3. wǒ-xuéxi hànyu. 4. wǒ-xuéxi jíeyu. 5. jíeyu-nán-ma? 6. nǐ-juéde hànyu-nán-ma? 7. nǐ-xuéxi shénme?

přeložte

A

1. **Já** studuji češtinu.
2. Zdá se ti čínština těžká?
3. Čeština je těžká.
4. Co **ty** studuješ?
5. Je čeština těžká?
6. Já studuju čínštinu
7. Nezdá se mi až tak těžká.

B

1. Nezdá se mi až tak těžká.
2. Čeština je těžká.
3. **Já** studuji čínštinu.
4. Já studuji češtinu.
5. Je čeština těžká?
6. Zdá se ti čínština těžká?
7. Co **ty** studuješ?

5 C

扩展

一、毛衣。一件毛衣。有几件毛衣。你有几件毛衣？

二、贵。贵吗？衣服贵吗？一件衣服贵吗？那件衣服贵吗？

kuòzhǎn

1. máoyī. yī²-jian-máoyī. jǐ-jian-máoyī. you-jǐ-jian máoyī.
ni₃-you jǐ-jian-máoyī?

2. guì. guì-ma? yīfu guì-ma? yī²-jian-yīfu guì-ma? nèi-jian
yīfu guì-ma?

rozšířte

1. Svetr. Jeden kus svetru. **Kolik** kusů svetru? Mít **několik** svetrů. **Kolik** kusů svetrů máš?

2. Drahý. Je drahý? Oblečení je drahé? Jeden kus oblečení je drahý? Tamten kus oblečení je drahý?

替换

一、这不是书，这是报。这不是报，这是书。这不是杂志，这是报。这不是词典，这是杂志。

这不是衬衫，这是毛衣。这不是钢笔，这是铅笔。这不是毛衣，这是衬衫。这不是圆珠笔，这是钢笔。

二、那是谁的铅笔？那是谁的圆珠笔？那是谁的钢笔？那是谁的书？那是谁的报？那是谁的词典？那是谁的杂志？那是谁的本子。那是谁的捷文词典？那是谁的发文包？那是谁的俄文杂志？那是我朋友的。

三、你有圆珠笔吗？有。我有一支，你呢？有。我有两支，你呢？有。我有三支，你呢？有。我有四支，你呢？有。我有五支，你呢？有。我有六支，你呢？有。我有七支，你呢？有。我有八支，你呢？有。我有九支，你呢？有。我有十支，你呢？

tìhuàn

1. zhè-bu-shi-shū, zhe⁴-shi-bào. zhè-bu-shi-bào, zhe⁴-shi-shū. zhe-bú-shi zázhi, zhe⁴-shi-bào. zhe-bú-shi cídiān₃, zhe⁴-shi-zázhi. zhe-bú-shi chènshān, zhe⁴-shi-máoyī. zhe-bú-shi gāngbǐ₃, zhe⁴-shi-qianbǐ₃. zhe-bú-shi máoyī, zhe⁴-shi-chènshān. zhe⁴-bú-shi-yuánzhubǐ, zhe⁴-shi-gāngbǐ₃.

2. na⁴-shi shéi-d-qiānbǐ₃? na⁴-shi shéi-d yuánzhubǐ? na⁴-shi shéi-d-gāngbǐ₃? na⁴-shi shéi-d-shū? na⁴-shi shéi-d-bào? na⁴-shi shéi-d-cídiǎn? na⁴-shi shéi-d zázhi? na⁴-shi shéi-d běnz? na⁴-shi shéi-d jiéwen-cídiǎn? na⁴-shi shéi-d fǎwen-bào? na⁴-shi shéi-d éwen-zázhi? na⁴-shi wǒ-péngyou-d.

3. ni³-you yuánzhubǐ-ma? yǒu. wo³-you-yì-zhī, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-liǎng-zhī, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-sān-zhī, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-sì-zhī₁, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-wǔ-zhī, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-liù-zhī₁, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-qī-zhī₁, nǐ ne?

yǒu. wo³-you-bā-zhi₁, nǐ-ne? yǒu. wo³-you-jiǔ-zhi₁, nǐ ne?
yǒu. wo³-you-shí-zhi₁, nǐ-ne?

5 C

obměňte

1. **To** není kniha, **to** jsou noviny. **Toto** nejsou noviny, toto je kniha. Toto **není** časopis, to jsou noviny. Toto není slovník, toto je časopis. Toto **není** košile, toto je svetr. To **není** plnicí pero, to je tužka. Toto **není** svetr, toto je košile. Toto **není** kuličkové pero, to je plnicí pero.

2. Čí je tamta tužka? Čí je tamto kuličkové pero? Čí je tamto kuličkové pero? Čí je tamta kniha? Čí jsou tamty noviny? Čí je tamten slovník? Čí je tamten časopis? Čí je tamten sešit? Čí je tamten česko-čínský slovník? Čí jsou tamty francouzské noviny? Čí je tamten ruský časopis? Tamten časopis je mého kamaráda.

3. Máš kuličkové pero? Mám. Mám jedno a ty? Mám. Mám dvě a ty? Mám. Mám tři a ty? Mám. Mám čtyři a ty? Mám pět a ty? Mám. Mám šest a ty? Mám. Mám sedm a ty? Mám. Mám osm a ty? Mám. Mám devět a ty? Mám. Mám deset a ty?

5 C

填空

一、这件毛衣，怎么样？二、你有几件毛衣。三、这件很贵。四、我有三件。
五、这件毛衣贵吗？六、不贵，很便宜。
七、这件衣服贵吗？八、这件很好。

tiánkòng

1. zhei⁴-jian-máoyī, zen³me-yàng? 2. nǐ-you jǐ-jian-máoyī?
3. zhei⁴-jian-hen-guì. 4. wo³-you-sān-jian. 5. zhèi-jian máoyī guì-ma? 6. bú-guì, hen-piányì. 7. zhèi-jian yīfu guì-ma? 8. zhei⁴-jian hen-hǎo.

doplňte

1. Jaký je tento svetr? 2. **Kolik** máš svetrů? 3. Tento je drahý. 4. Mám tři. 5. Je tento svetr drahý? 6. Není drahý, je levný. 7. Je toto oblečení drahé? 8. Tento kus je dobrý.

5 C

回答

一、那件衣服贵吗？那件很贵。二、这件毛衣贵吗？不贵，很便宜。三、这件毛衣贵吗？不贵，很便宜。三、这件毛衣怎么样？这件很好。四、你有几件毛衣？我有三件。

huídá

1. nèi-jian-yīfu guì-ma? nèi-jian hěn-guì. 2. zhèi-jian-máoyī guì-ma? bú-guì, hěn-piányì. 3. zhèi-jian-máoyī zen³me-yàng? zhei⁴-jian hěn-hǎo. 4. ni³-you jǐ-jian-máoyī? wo³-you-sān-jian.

reagujte

1. Je tamto oblečení drahé? Je drahé. 2. Je tento svetr drahý? Není, je levný. 3. Jaký je tento svetr? Tento kus je dobrý. 4. Kolik máš svetrů? Mám tři kusy.

5 C

翻译

A

一、这件毛衣贵吗？二、我有三件毛衣。三、这件毛衣不贵。四、那件衣服贵吗？五、这件毛衣很便宜。六、你有几件毛衣？七、这件毛衣怎么样？八、那件衣服很贵。

B

一、那件衣服很贵。二、我有三件毛衣。三、那件衣服贵吗？四、这件毛衣怎么样？五、这件毛衣不贵。六、你有几件毛衣？七、这件毛衣很便宜。八、这件毛衣很好。九、这件毛衣贵吗？

fānyì

A

1. zhei⁴-jian-máoyī guì-ma? 2. wo³-you **sān**-jian-máoyī.
3. zhei⁴-jian-máoyī bú-guì. 4. nèi-jian yīfu guì-ma?
5. zhei⁴-jian-máoyī hěn—piányì. 6. ni³-you **jǐ**-jian-máoyī?
7. zhei⁴-jian-máoyī zen³me-yàng? 8. nei⁴-jian-yīfu hěn—guì.

B

1. nei⁴-jian-yīfu hen-guì. 2. wo³-you **sān**-jian-máoyī.
3. nei⁴-jian-yīfu guì-ma? 4. **zhèi**-jian-máoyī zen³me-yàng?
5. zhei⁴-jian-máoyī **bú**—guì. 6. ni³-you-**jǐ**-jian-máoyī?
7. zhei⁴-jian-máoyī hěn-piányì. 8. zhei⁴-jian-máoyī hěn—hǎo. 9. zhei⁴-jian-máoyī guì-ma?

přeložte

A

1. Je tento svetr drahý? 2. Mám **tři** svetry. 3. Tento svetr není drahý. 4. Tamto oblečení je drahé? 5. Tento svetr je levný. 6. **Kolik** máš svetrů? 7. Jaký je tento svetr? 8. Tamto oblečení je drahé.

B

1. Tamten svetr je drahý. 2. Mám **tři** svetry. 3. Tamto oblečení je drahé? 4. Jaký je **tento** svetr? 5. Tento svetr **není** drahý. 6. **Kolik** máš svetrů? 7. Tento svetr je levný. 8. Tento svetr je dobrý. 9. Je tento svetr drahý?

6 C

扩展

一、朋友。我朋友。是我朋友。他是我朋友。

二、喜欢。喜欢他。喜欢她吗？你喜欢他吗？

kuòzhǎn

1. péngyou. wǒ-péngyou. shì-wǒ-péngyou. tā-shì wǒ-
-péngyou. 2. xǐhuan. xǐhuan-tā. xǐhuan-ta¹-ma? nǐ-
-xǐhuan-ta¹-ma?

rozšířte

1. Kamarád. Můj kamarád. Je to můj kamarád. On je můj kamarád.

2. Rád. Mít rád jeho. Mít rád jeho? Máš ho rád?

替换

一、请问，您是张老师吗？您是朱老师吗？您是捷敏吗？您是八木仁美吗？您是邹先生吗？您是老李吗？您是黄老师吗？您是刘女士吗？您是小吴吗？对，我就是。二、你喜欢谁？我喜欢张老师。我喜欢朱先生。我喜欢国明。我喜欢吴小姐。我喜欢八木仁美。我喜欢唐木。我喜欢老黄。我喜欢李小姐。我喜欢刘老师。我喜欢小邹。我喜欢捷敏。三、你喜欢吴洁敏吗？我很喜欢。我不喜欢。我比较喜欢。我不太喜欢。我很不喜欢。

tìhuàn

1. qǐng-wèn, nín-shi **zhāng**-lǎoshī-ma? nín-shi **zhū**-lǎoshī-ma? nín-shi jiémǐn-ma? nín²-shi bāmù-rénměi-ma? nín²-shi **zōu**-xiānsheng-ma? nín²-shi lǎolǐ-ma? nín²-shi **huáng**-lǎoshī-ma? nín²-shi liú-nǚshì-ma? nín²-shi **xiǎo**-wú-ma? duì, wǒ-jiù-shì.

2. nǐ-xǐhuan-shéi? wǒ-xǐhuan **zhāng**-lǎoshī. wǒ-xǐhuan **zhū**-xiānsheng. wǒ-xǐhuan guómíng. wǒ-xǐhuan **wú**-xiǎojie. wǒ-xǐhuan bāmù-rénměi. wǒ-xǐhuan tángmù. wǒ-xǐhuan lǎo-huáng. wǒ-xǐhuan **lǐ**-xiǎojie. wǒ-xǐhuan **liú**-lǎoshī. wǒ-xǐhuan xiǎo-zōu. wǒ-xǐhuan jiémǐn. 3. nǐ-xǐhuan wǒ-jiémǐn-ma? wǒ-**hěn**-xǐhuan. wǒ³-bù-xǐhuan. wǒ-bǐjiào-xǐhuan. wǒ-bù-tai-xǐhuan. wǒ-**hěn**-bù-xǐhuan.

obměňte

1. Prosím Vás, vy jste pan učitel **Čang**? Vy jste pan učitel **Ču**? Vy jste **Ďie-min**? Vy jste Jagi Hitomi? Vy jste pan **Cou**? Vy jste paní Li? Vy jste pan učitel **Chuang**? Vy jste paní Liou? Vy jste **mladý** pan Wu? Ano, to jsem právě já.

2. Koho máš rád? Mám rád pana učitele **Čanga**. Mám rád pana **Ču**. Mám rád Phiphata. Mám rád slečnu **Wu**. Mám rád Jagi Hitomi. Mám rád Tomáše. Mám rád starého Chuanga. Mám rád slečnu Li. Mám rád pana učitele **Liou**. Mám rád malého Cou. Mám rád **Ďie-min**. 3. Máš rád Wu **Ďie-min**? Mám ji **moc** rád. Nemám ji rád. Docela ji mám rád. Nemám ji příliš rád. Opravdu ji nemám rád.

填空

一、我很喜欢她。二、她是谁？三、你喜欢她妈？四、他是我朋友。
五、这个人很好。六、她是那国人？七、这个人怎么样？八、她是中国人。

tiánkòng

1. wo³-hen xǐhuan-tā. 2. tā-shi-shéi? 3. ni-xǐhuan-tā-
-ma? 4. ta¹-shi-wǒ-péngyou. 5. zhèi-ge-ren² hěn-hǎo.
6. tā-shi něi-guo-ren? 7. zhèi-ge-ren² zen³me-yàng?
8. ta¹-shi zhōngguoren.

doplňte

1. Mám ji moc rád. 2. Kdo je to (ona)? 3. Máš ji rád? 4. On je můj kamarád.
5. Je milá. 6. Odkud je? 7. Jaký je to člověk? 8. Je Číňanka.

回答

一、这个人怎么样？这个人很好。二、你喜欢她吗？我很喜欢她。三、她是哪国人？中国人。四、他谁？她是我朋友。

huídá

1. zhei-ge-ren² zen³me-yàng? zhèi-ge ren² hěn-hǎo.
2. ni-xǐhuan-ta¹-ma? wo³-hen-xǐhuan-ta¹. 3. ta¹-shi něi-
-guo-ren²? zhōngguoren. 4. ta¹-shi-shéi? ta¹-shi-wǒ-
-péngyou.

reagujte

1. Jaký je to člověk? Je milá. 2. Máš ji rád? 3. Odkud je (dosl. asi je občanka které země)? Číňanka. 4. Kdo je to? To je moje kamarádka.

翻译

A

一、她是哪国人？二、这个人很好。三、她是中国人。四、我很喜欢她。五、她是我朋友。六、这个人怎么样？七，你喜欢她吗？八、她是谁？

B

一、他是哪国人？二，你喜欢她吗？三、这个人很好。四、他是中国人。五、这个人怎么样？六、她是谁？七、我很喜欢她。八、她是我朋友。

fānyì

A

1. ta¹-shi **něi**-guo ren²? 2. zhèi-ge-ren² hěn-hǎo.
3. ta¹-shi-zhōngguoren. 4. wo³-hěn-xǐhuan-ta¹. 5. ta¹-
-shi-wǒ-péngyou. 6. zhèi-ge ren²-zen³me-yàng? 7. ni-
-xǐhuan-ta¹-ma? 8. tā-shi-shéi?

B

1. ta¹-shi **něi**-guo ren²? 2. ni-xǐhuan-ta¹-ma? 3. zhèi-ge-
-ren² hěn-hǎo. 4. ta¹ shi zhōngguoren. 5. zhèi-ge-ren²
zen³me-yàng? 6. tā-shi-shéi? 7. wo **hěn**-xihuan-tā.
8. tā-shi wǒ-péngyou.

přeložte

A

1. Odkud je (dosl. asi je občanka **které** země)? 2. Je milá. 3. Je Číňanka.
4. Mám ji moc rád. 5. Ona je moje kamarádka. 6. Jaký je to člověk? 7. Máš ji rád?
8. Kdo to je?

B

1. Odkud je (dosl. asi je občanka **které** země)? 2. Máš ji rád? 3. Je milá. 4. Je
Číňanka. 5. Jaká je? 6. Kdo to je? 7. Mám ji **moc** rád. 8. Je moje kamarádka.

7 C

扩展

一、哪儿？在哪儿？住在哪儿？他住在哪儿？您知道他住在哪儿吗？您知道，他住在哪儿吗？

二、四十。四十号。四门儿四十号。四楼四门儿四十号。十四楼四门儿四十号。住十四楼四门儿四十号。他住十四楼四门儿四十号。

kuòzhǎn

1. nǎr? zai-nǎr? zhù-zai-nǎr? tā zhù-zai-nǎr? nin-zhīdao tā-zhuzai-nǎr-ma? nin-zhīdao, tā-zhuzai-nǎr-ma?

2. sìshí₂. sìshí-hào. sì-ménr-sìshí-hao⁴. sì-lou sì-ménr₂ sìshí-hao⁴. shìsì-lou₂ sì-ménr sìshí-hao⁴. zhù-shìsì-lou₂ sì-ménr sìshí-hao⁴. ta-zhù shìsì-lou₂ sì-ménr sìshí-hao⁴. ta-zhū shìsì-lou₂ sì-ménr **sìshí-hào**.

rozšířte

1. Kde? Kde (s modifikátorem)? Bydlet někde, (směrově modifikované sloveso). Víte, kde bydlí?

2. Čtyřicet. Číslo čtyřicet. Vchod čtyři, číslo čtyřicet. Budova číslo čtyři, vchod, dveře číslo čtyři, číslo čtyřicet. Budova číslo čtrnáct, vchod číslo čtyři, v čísle čtyřicet. Bydlet v budově číslo čtrnáct ve vchodu číslo čtyři v čísle čtyřicet. On bydlí v budově číslo čtrnáct vchodu čtyři v čísle čtyřicet. On bydlí v budově číslo čtrnáct vchodu čtyři v čísle **čtyřicet**.

替换

宿舍离学校远不远？ 宿舍离教师远不远？ 宿舍离教学楼远不远？ 宿舍离旅馆远不远？ 宿舍里饭馆儿远不远？ 宿舍离药店远不远？ 宿舍离书店远不远？ 宿舍离食品店远不远？ 宿舍离文具店远不远？ 宿舍离超市远不远？ 不远。

tìhuàn

sùshè li-xuéxiào yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-jiàoshī yuǎn-bu-yuan³? sùshè li jiàoxuélóu yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-lǚguǎn yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-fànguǎnr yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-yàodiàn yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-shūdiàn yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-shípǐndiàn yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-wénjudiàn yuǎn-bu-yuan³? sùshè li-chāoshì yuǎn-bu-yuan³? bù-yuǎn.

obměňte

Jsou koleje daleko od školy? Jsou koleje daleko od třídy? Jsou koleje daleko od budovy školy? Jsou koleje daleko od hotelu? Jsou koleje daleko od restaurace? Jsou koleje daleko od lékárny? Jsou koleje daleko od knihkupectví? Jsou koleje daleko od prodejny potravin? Jsou koleje daleko od papírnictví? Jsou koleje daleko od supermarketu? Nejsou daleko.

填空

一、他住十四楼四门儿四十号。二、请问、这是办公室吗？三、您知道他住在哪儿吗？四、是，你找谁？五、对不起，他不在。六、我找张老师。

tiánkòng

1. ta-zhù shìsì-lou₂ sì-menr sìshì hao⁴. 2. qǐng-wèn, zhe⁴-shì bàngōngshì-ma? 3. nín-zhīdao tā-zhuzai-nǎr-ma? 4. shì, nǐ-zhao-shéi? 5. duìbuqǐ, tā-bu-zài. 6. wo-zhǎo **zhāng**-lǎoshī.

doplňte

1. On bydlí v budově číslo čtrnáct ve vchodu číslo čtyři v čísle čtyřicet. 2. Promiňte, toto je kancelář? 3. Víte, kde bydlí? 4. Ano, koho hledáte? 5. Je mi líto, není tady. 6. Hledám pana učitele **Čanga**.

7 C

回答

一、您知道 他住在哪儿吗? 他住十四楼四门儿四十号。二、请问、这是办公室吗? 是。三、谢谢您。不客气。四、你找谁? 我找张老师。 五、我找张老师。对不起, 他不在。

huídá

1. nín-zhīdao tā-zhuzai-nǎr-ma? ta-zhù shìsì-lou₂ sì-menr **sìshì** hào. 2. qǐng-wèn, zhe⁴-shì bàngōngshì-ma? shì. 3. xièxie-nín. bú-kèqi. 4. nǐ³-zhao-shéi? wo-zhǎo **zhāng**-lǎoshī. 5. wo-zhǎo **zhāng**-lǎoshī. duìbuqǐ, tā¹-bu-zài.

reagujte

1. Víte, kde bydlí? On bydlí v budově číslo čtrnáct, ve vchodu, dveřích číslo čtyři číslo čtyřicet. 2. Promiňte, je to kancelář? Ano. 3. Děkuji Vám. Není zač. 4. Koho hledáš? Hledám pana učitele **Čanga**. 5. Hledám pana učitele **Čanga**. Je mi líto, není tady.

翻译

A

一、你找谁？ 二、 我找张老师。 三、谢谢您。四、请问，这是办公室吗？
五、他住十四楼四门儿四十号。六、对不起，他不在。七、不客气。八、您
知道他住在哪儿吗？

B

一、谢谢您。二、您知道，他住在哪儿吗？三、我找张老师。四、对不起，
他不在。五、不客气。六、请问，这是办公室是吗？七、他住十四楼四门儿
四十号。八、你找谁？

fānyì

A

1. ni³-zhao-shéi? 2. wo-zhǎo **zhāng**-lǎoshī. 3. xièxie-
-nín². 4. qǐng-wèn, zhe⁴-shi bàngōngshì-ma? 5. tā-zhu
shìsì-lou₂ sì-menr sìshí-hao⁴. 6. duìbuqǐ, tā-bu-zài.
7. bú-kèqi. 8. nín-zhīdao tā-zhuzai-nǎr-ma?

B

1. xièxie-nín². 2. nín-zhīdao, tā-zhuzai-nǎr-ma?
3. wo-zhǎo **zhāng**-lǎoshī. 4. duìbuqǐ, tā-bu-zài. 5. bú-
-kèqi. 6. qǐng-wèn, zhe⁴-shi bàngōngshì-ma? 7. ta-zhù
shìsì-lou sì-menr sìshí-hao⁴. 8. **nǐ**-zhao-shéi?

přeložte

A

1. Koho hledáš? 2. Hledám pana učitele **Čanga**. 3. Děkuji Vám. 4. Promiňte, toto
je kancelář? 5. On bydlí v budově číslo čtrnáct, ve vchodu číslo čtyři číslo čtyřicet.
6. Promiňte, není tady. 7. Není zač. 8. Víte, kde bydlí?

B

1. Děkuji Vám. 2. Víte, kde bydlí? 3. Hledám pana učitele Čanga. 4. Je mi líto, není tady. 5. Není zač. 6. Promiňte, toto je kancelář? 7. On bydlí v budově číslo čtrnáct, ve vchodu číslo čtyři, číslo čtyřicet. 8. Koho **ty** hledáš?

8 C

扩展

- 一、结婚。结婚了。结婚了没有？哥哥结婚了没有？你哥哥结婚了没有？
- 二、嫂子。嫂子工作。嫂子也工作。你嫂子也工作吗？

kuòzhǎn

1. jiéhūn. jiéhūn-le. jiéhūn-le meiyou³? gēge jiéhūnle-meiyou³? ni-gēge jiéhūn-le-meiyou³? 2. sāoz. sāoz-gōngzuò. sāoz yě-gōngzuò. ni-sāoz yě-gōngzuò-ma?

rozšířte

1. Ženit. Oženit se. Oženil se? Je starší bratr ženatý? Je tvůj starší bratr ženatý?
2. Švagrová. Švagrová pracuje. Švagrová také pracuje. Tvá švagrová také pracuje?

8 C

替换

你妹妹做什么工作？我妹妹是老师。我妹妹是职员。我妹妹是医生。我妹妹是护士。

tìhuàn

ni-mèimei zuo-shénme gōngzuò? wo-mèimei shi-lǎoshī. wo-mèimei shi-zhíyuán. wo-meimei shi-yīsheng. wo-mèimei shi-hùshi.

obměňte

Jakou práci dělá tvoje mladší sestra? Moje mladší sestra je učitelka. Moje mladší sestra je úřednice. Moje mladší sestra je lékařka. Moje mladší sestra je zdravotní sestra.

填空

一、你嫂子也工作吗？二、没有。三、她在医院工作。四、很好，也很漂亮。
五、他爱人怎么样？六、我嫂子是护士。七、他们有孩子吗？八、你哥哥
结婚了没有？。有，也工作。

tiánkòng

1. ni-sǎoz yě-gōngzuò-ma? 2. méi-yǒu. 3. ta¹-zai-yīyuan
gōngzuò. 4. hěn-hǎo, yě-hen-piàoliang. 5. [ta airen
zenme yang?]²⁹ 6. wo-sǎoz shi-hùshi. 7. ta¹men you-háiz-
-ma? 8. ni-gēge jiéhūnle-meiyou³? yǒu, yě-gōngzuò.

doplňte

1. Tvá švagrová také pracuje? 2. Nemají. 3. Ona pracuje v **nemocnici**. 4. Je milá
a také krásná. 5. [Jaká je jeho žena?] 6. Moje švagrová je zdravotní sestra. 7. Mají
děti? 8. Je tvůj starší bratr ženatý? Ano a také pracuje.

回答

一、他们有孩子吗？没有。二、你嫂子也工作吗？也工作。三、你哥哥结
婚了没有？结了。四、他爱人怎么样？很好，也很漂亮。

huídá

1. tāmen you-háiz-ma? méi yǒu. 2. ni-sǎoz yě-gōngzuò-ma?
yě-gōngzuò. 3. ni-gēge jiéhūnle-meiyou³? jiéle. 4. ta-
-àiren zen³me-yàng? hen-hǎo, yě-hen-piàoliang.

reagujte

1. **Oni** mají děti? Nemají. 2. Pracuje tvá švagrová? Taky pracuje. 3. Je tvůj starší
bratr ženatý? Ano je. 4. Jaká je jeho žena? Je milá a moc hezká.

²⁹ Z technických důvodů vyřazeno

翻译

A

一、他爱人怎么样？ 二、你嫂子也工作吗？ 三、她很好，也很漂亮。 四、他们没有孩子。 五、你哥哥结婚了没有？ 六、我嫂子是护士。她在医院工作。 七、他们有孩子吗？

B

一、他们没有孩子。 二、他爱人怎么样？ 三、我嫂子是护士。她在医院工作。 四、你嫂子也工作吗？ 五、他们有孩子吗？ 六、她很好，也很漂亮。 七、你哥哥结婚了没有？

fānyì

A

1. ta-**à**iren zen³me-yàng? 2. ni-sǎoz yě-gōngzuò-ma?
3. tā-hen-hǎo, yě-hen-piàoliang. 4. tāmen **méi**-you-háiz.
5. ni-gēge jiéhūnlè-meiyóu³? 6. wo-sǎoz shi-hùshi. ta¹-
-zai-**yī**yuan gōngzuò. 7. ta¹men you-haiz-ma?

B

1. tāmen **méi**-you-háiz. 2. ta-**à**iren zen³me-yàng? 3. wo-
-sǎoz shi-hùshi. ta¹-zai-**yī**yuan gōngzuò. 4. ni-sǎoz yě-
-gōngzuò-ma? 5. **tā**men you-háiz-ma? 6. tā-hen-hǎo, yě-
-hen-piàoliang. 7. ni-gēge jiéhūnlè-meiyóu³?

přeložte

A

1. Jaká je jeho **žena**? 2. Tvá švagrová také pracuje? 3. Je milá a moc krásná.
4. Oni **nemají** děti. 5. Je tvůj starší bratr ženatý? 6. Má švagrová je zdravotní sestra.
Ona pracuje v **nemocnici**. 7. Mají děti?

B

1. Oni **nemají** děti. 2. Jaká je jeho **žena**? 3. Moje švagrová je zdravotní sestra. Pracuje v **nemocnici**. 4. Tvá švagrová také pracuje? 5. Mají děti? 6. Je milá a moc krásná. 7. Je tvůj starší bratr ženatý?

4) Prozodická analýza

4.1 Postupy při vypracování analýzy

Abychom podrobněji poznali jazyk a jeho jevy, kam řadíme kromě slov i subjednotky např. hlásky, slabiky apod., je třeba, abychom mimo stránky kvalitativní, poznali i stránky kvantitativní, které nám podstatu o fungování jazyka doplní daty o četnosti a zastoupení zkoumaných údajů. Díky dostatečně rozsáhlému korpusu textu můžeme blíže zkoumat charakteristiky pro výskyt jazykových jevů nebo jejich funkci v textu či promluvě.³⁰

Kvantitativní metody použijí pro charakteristiku rytmické struktury vzorku, kterou tvoří věty, kóla a segmenty. Analýze segmentů předchází kapitola tempa promluvy, kde se věnují počtu slabik, délce textu a rychlosti řeči u jednotlivých lekcí. U rozboru segmentů sledují počty slabik, průměrnou délku segmentu, zastoupení iktů v celkovém souboru, počty arzí a typy rytmických sledů u každé skupiny segmentů od dvouslabičných až po šestislabičné. Použitá terminologie a postup při analýze se opírá o stěžejní poznatky O. Švarného. V rámci jednotlivých rytmických sledů jsou většinou uvedeny tři příklady ze vzorku. Jestliže je jich uvedeno méně, znamená to, že v konkrétním sledovaném vzorku se více rozličných typů nenachází. Zmíněné příklady jsou doplněny odkazem na lekci a oddíl, v němž se segment nachází. Při analýze kól se budu koncentrovat na jejich výskyt v segmentech. Objasním pozici jednotlivých rytmických sledů v kóle a detailněji se zaměřím na rozbor jednosegmentálních a dvousegmentálních kól. Všechny uvedené číselné hodnoty, zjištěné při vypracování analýzy, jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

³⁰ TĚŠITELOVÁ, 1987: s. 7.

4.2 Tempo promluvy

Rychlost řeči (časový průběh) je dána rychlostí artikulační práce, která je určena počtem slabik za jednotku času. Cizí jazyky se v rychlosti vzájemně liší.³¹ V čínštině platí protiklad systému dlouhých a krátkých samohlásek. To znamená, že za stejných prozodických podmínek, by měly být všechny slabiky stejně dlouhé. Protiklad kvantit, ale v rozlišení stupňů prominence zkracuje slabiky méně prominentní a prodlužuje slabiky prominentnější.³² V komunikaci záleží na vztahu rychlosti promluvy a obsahu sdělení. Pokud mluvčí hovoří pomaleji, existuje předpoklad, že zpomalenému úseku přidává na důležitosti. Jestliže mluvčí hovoří rychleji, často dochází k horší artikulaci monoslábických úseků. Z tempa řeči lze rozpoznat vzájemný postoj mluvčích: pokud posluchač sdělení nepochopil, volí mluvčí pomalejší tempo nebo v případě, kdy mluvčí hovoří v rychlém nebo pomalém tempu, se může jednat o emotivní znaky.³³

Níže uvádím přehled dat z jednotlivých lekcí o počtu slabik, délce textu v sekundách a rychlosti slabik za minutu v porovnání s celkovým průměrným výsledkem souboru. Abych předešla zkreslení dat, vystříhla jsem ze stopáže části přechů, komentářů, technicky nekvalitních nahrávek a časových pauz.

Tabulka č. 1 Rychlost promluvy v korpusu

Analyzovaný soubor	Počet slabik	Délka textu (s)	Rychlost slab./ min.
1 C	116	68	102,4
2 C	285	82	208,5
3 C	176	60	176,0
4 C	298	91	196,5
5 C	450	138	195,7
6 C	336	89	226,5
7 C	350	90	233,3
8 C	264	90	176,0
Celkem	2275	708	192,8

³¹ KRČMOVÁ 2009, s. 94.

³² ŠVARNÝ, UHER 1997, s. 36.

³³ KRČMOVÁ 2009, s. 94.

Zdroj: Vlastní zpracování

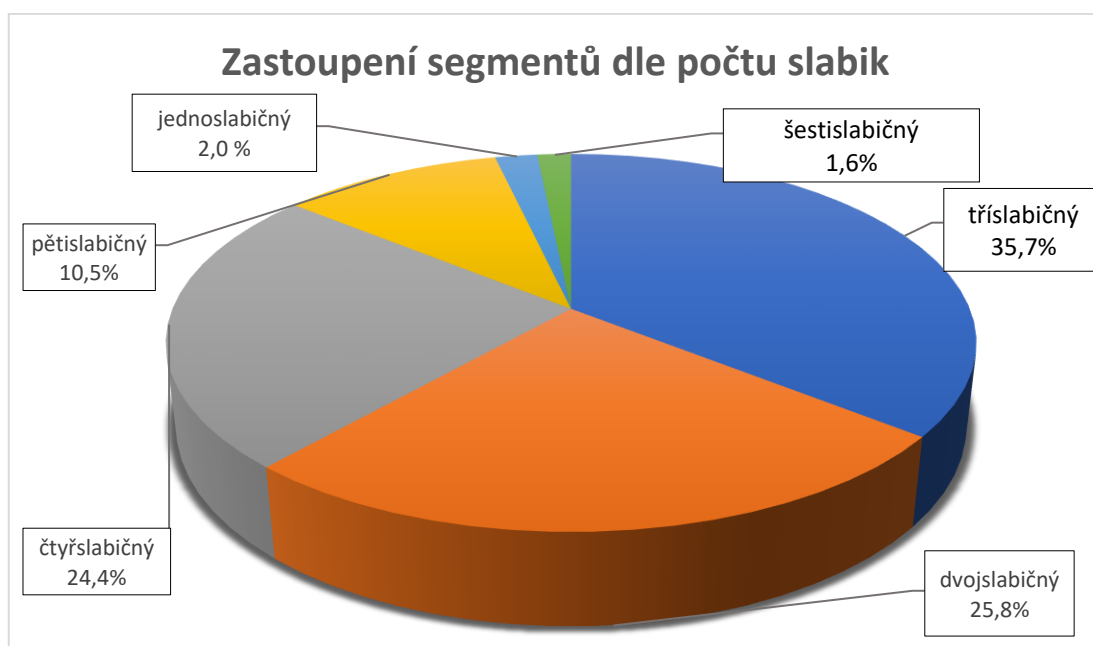
V tabulce č. 1 jsem analyzovala lekce 1 C–8 C. Celkem soubor obsahuje 2275 slabik, zabírá 708 sekund. Rodilá mluvčí vyslovila průměrně 193 slabik za minutu. Domnívám se, že lekce 1 C je v tempu řeči nejpomalejší v důsledku četných komentářů číslování vět a cvičení, mezi kterými dělala mluvčí časové pauzy, což po vystřížení zkrátilo délku textu. Je možné, že rodilá mluvčí předem předložený text neznala, mluvila opatrněji, pomaleji, kdežto v pokročilejších lekcích nabývala v projevu větší jistotu. Podle mého názoru je rychlost první lekce přizpůsobena cílové skupině uživatelů učebnice, tedy studentům začátečnickům, kdežto v lekci č. 7 C se očekává, že student bude ve výslovnosti a poslechu čínštiny zdatnější, a tak je rychlost nejdominantnější. Lekce č. 5 C sice neobsahuje tolik komplikované fráze jako lekce 7 C, ale do rozsahu a počtu cvičení lekci 7 C přesahuje. Nejdelší text do počtu slabik obsahuje oddíl 5 C, avšak nejkratší tvoří lekce 1 C.

4.3 Analýza segmentů

4.3.1 Obecná charakteristika segmentů

Analyzovaný korpus obsahuje 801 segmentů, které se skládají z 2275 slabik. Segmenty tvoří jedna až šest slabik. Průměrná délka segmentu je 2,84 slabik.

Graf č. 1 Zastoupení segmentů dle počtu slabik



Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 1 vyplývá, že nejpočetnější zastoupení náleží tříslabičným segmentům, které zaujímají více než jednu třetinu zkoumaného souboru. Naopak nejméně jsou zastoupeny šestislabičné segmenty. Ty nedosahují ani dvou setin celkového vzorku. Jejich počet je téměř 22krát menší než tříslabičných segmentů. Druhou a třetí nejpočetnější skupinu tvoří dvojslabičné a čtyřslabičné segmenty, které dohromady tvoří více než polovinu zkoumaného souboru. Součet jednoslabičných a pětislabičných segmentů nedosahuje ani 13 % analyzovaného vzorku.

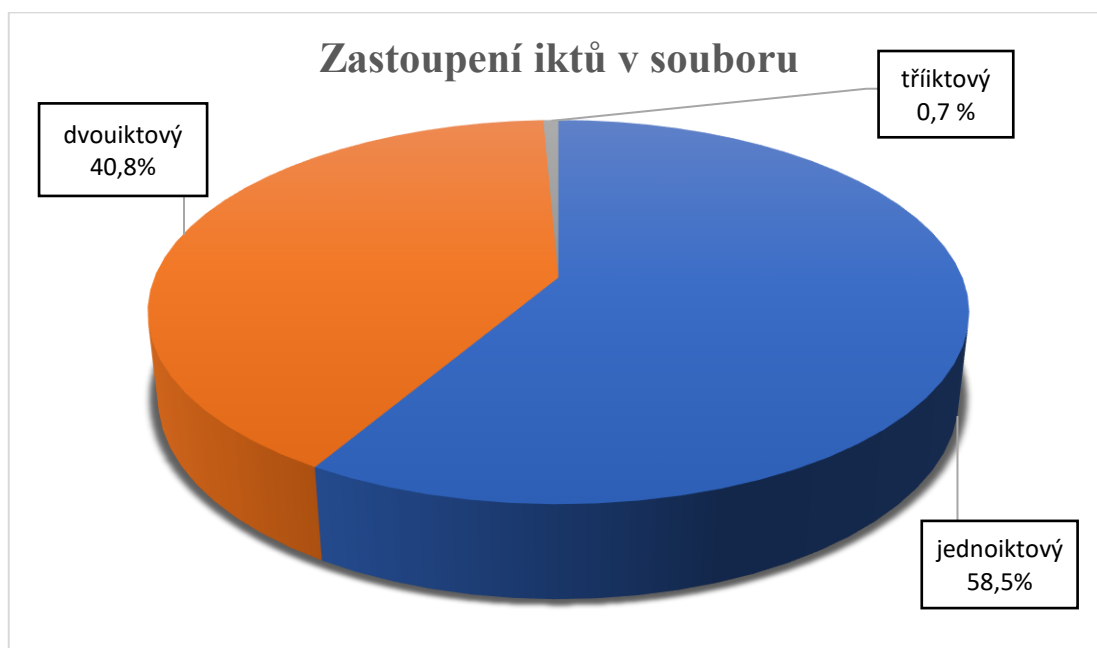
Tabulka č. 2: Zastoupení segmentů dle počtu slabik

Druh segmentu	Počet slabik v segmentu	Procentuální zastoupení (%)
tříslabičný	813	35,7
dvojslabičný	586	25,8
čtyřslabičný	556	24,4
pětislabičný	240	10,5
jednoslabičný	44	2,0
šestislabičný	36	1,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 lze vyčíst, že nejpočetnější zastoupení v analyzovaných vzorcích dle slabik tvoří segmenty tříslabičné, dvojslabičné a čtyřslabičné, které dohromady zaujímají přibližně 90 % zkoumaného vzorku, kdežto zbývající tři skupiny jsou zároveň nejméně početné a dosahují něco přes 10 % segmentálního celku.

Graf č. 2 Zastoupení iktů v souboru



Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu č. 2, ve zkoumaném souboru se v rámci segmentu nachází tři typy arzí. Nejpočetnější z nich jsou jednoiktové segmenty, které tvoří téměř 60 % celkového souboru, kdežto nejméně zastoupeny jsou segmenty tříiktové, které dosahují pouze sedmi tisícin analyzovaného vzorku.

Tabulka č. 3 Segmenty dle počtu iktů

Celkový počet iktů v celém zkoumaném souboru	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
jednoiktový	443	58,5
dvouiktový	309	40,8
tříiktový	5	0,7

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 se dovídáme konkrétní kvantitativní hodnoty iktů zastoupených v segmentech. Krom toho lze ještě zjistit, že počet absolutní počet jednoiktových segmentů je skoro 89krát větší než absolutní počet tříiktových segmentů.

Tabulka č. 4: Segmenty dle počtu slabik a arzí

Různé typy segmentů dle počtu arzí	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvojslabičné s 1 arzí	293	37,0
tříslabičné se 2 arzemi	137	17,3
tříslabičné s 1 arzí	134	16,9
čtyřslabičné s 1 arzí	123	15,6
pěťslabičné s 2 arzemi	46	5,9
jednoslabičné s 1 arzí	33	4,2
čtyřslabičné se 2 arzemi	16	2,0
šestislabičné se 2 arzemi	3	0,4
šestislabičné se 3 arzemi	3	0,4
pěťslabičné se 3 arzemi	2	0,3

Zdroj: Vlastní zpracování

Neméně důležitou složkou při tvorbě analýzy byla kvantifikace počtu arzí v rámci různých typů segmentů. Zohledníme-li počet slabik v segmentech, z výše uvedené tabulky vidíme, že nejvíce zastoupených slabik se skládá z dvojslabičných segmentů s jednou arzí, tříslabičných segmentů se dvěma arzemi a tříslabičných s jednou arzí. Nejvíce zastoupený typ ve zkoumaném textu, dvojslabičný segment s jednou arzí, dosahuje četnosti přes 1/3 zkoumaného souboru. Tři nejpočetnější skupiny přesahují dohromady 70 % analyzovaného textu.

Typologie rytmického průběhu patří mezi další aspekty analýzy textu. Rytmický průběh dvojslabičných až šestislabičných segmentů je zpracován na dalších stránkách

v samostatných podkapitolách.³⁴ U segmentů je vždy uveden odkaz na lekci, název oddílu, větu korpusu, ze které pochází a dále číslo segmentu.

4.3.2 Dvojslabičné segmenty

V analyzovaném korpusu se vyskytuje celkem 293 dvojslabičných segmentů. Mohou být buď jednoiktové descendentní, anebo jednoiktové ascendentní.

Typy dvojslabičných segmentů:

1) descendentní

/wǒ–hén/ (1C_Z_12_5³⁵)

/hànyu₃/ (4C_KZ_9_2)

/tā¹mén/ (8C_FY_40_1)

2) ascendentní

/nǐ–jiào/ (2C_TH_9_1)

/máo yī/ (5C_TK_57_2)

/hén–hǎo/ (8C_HD_31_1)

Tabulka č. 5: Zastoupení dvojslabičných segmentů

Typ segmentu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
descendentní	166	56,7
ascendentní	127	43,3

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je patrné z tabulky č. 4, zastoupení descendentních rytmických sledů v korpusu přesahuje četnost ascendentních rytmických sledů o více jak 13procentních bodů.

³⁴ Jednoslabičné segmenty rytmus nemají, a proto tedy bylo nutné je z analýzy vyřadit.

³⁵ Označení segmentu odkazuje na číslo lekce, oddíl s názvem „kuòzhān“ (KZ) a číslo věty, případně její části segmentu. Uvedené zkratky jsou v sekci Seznam zkratk v úvodní části práce.

4.3.3 Tříslabičné segmenty

Analyzovaný materiál obsahuje celkem 271 tříslabičných segmentů. Tříslabičné segmenty mohou mít jeden nebo dva ikty. Lze je tedy dělit do skupin jednoiktových ascendentních, jednoiktových descendentních nebo dvojiktových akronymických.

I) jednoiktový

1) jednoiktový descendentní

a) jednoiktový descendentní jako celek

/bù-xin₁ku/ (4C_HD_36_1)

/tā-yě-shi₄/ (6C_TH_17_2)

/rìbenren/ (8C_FY_48_1)

b) jednoiktový descendentní s předklonkou

/ni-gēge/ (7C_TH_21_2)

/shi-hùshi/ (6C_TH_28_1)

/ta-à_iren/ (7C_KZ_5_1)

2) jednoiktový ascendentní

a) jednoiktový ascendentní jako celek

/zhei-ge-ren²/ (1C_KZ_12_1)

/li-fànguǎnr/ (7C_TH_15_2)

/hen-piányì/ (6C_HD_44_1)

b) jednoiktový ascendentní s příklonkou

/lǎo-lǐ-ma/ (1C_FY_20_1)

/shisì-lou₂/ (1C_FY_24_1)

/jiéhūn-le/ (1C_HD_17_1)

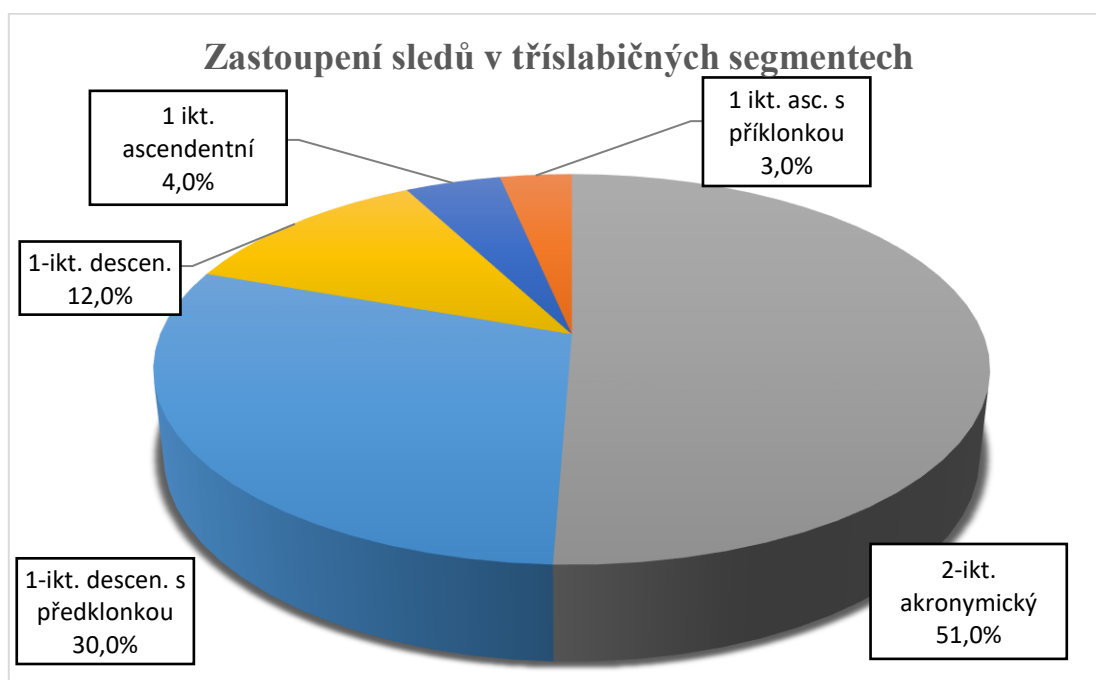
II) dvouiktový akronymický

/bù'ěrnùò/ (2C_KZ_2_1)

/fǎwen-bào/ (3C_TK_14_1)

/bù-tài-nán/ (2C_HD_39_1)

Graf č. 3 Zastoupení sledů v tříslabičných segmentech



Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je zřejmé, že dvě nejpočetnější skupiny segmentů, jednoiktové descendentní s předklonkou a dvouiktové akronymické, tvoří dohromady přibližně 80 % všech tříslabičných segmentů. Naopak nejméně zastoupené skupiny ascendentních a descendentních slabik s příklonkou nezaujímají ani 10 % celkového počtu tříslabičných segmentů.

Tabulka č. 6: Zastoupení sledů v tříslabičných segmentech

Typy rytmických sledů	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvouiktový akronymický	137	50,6
jednoiktový descendentní s předklonkou	81	29,9
jednoiktový descendentní jako celek	32	11,8
jednoiktový ascendentní jako celek	12	4,4
jednoiktový ascendentní s příklonkou	9	3,3

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vyčíst, že zkoumaný korpus obsahuje v rámci tříslabičných segmentů pět typů rytmických sledů. Přibližně polovinu zaujímají segmenty dvouiktové akronymické, zatímco nejméně zastoupeny jsou segmenty jednoiktové ascendentní s příklonkou, které dosahují jen 3,3 % souboru.

4.3.4 Čtyřslabičné segmenty

Ve zkoumaném korpusu se nachází 139 čtyřslabičných segmentů. U čtyřslabičných segmentů se mohou vyskytovat jeden nebo dva ikty.

Typy čtyřslabičných segmentů:

I) jednoiktový

1) jednoiktový descendentní

a) jednoiktový descendentní jako celek

/tài-guoren-ma/ (2C_TK_25_2)

b) jednoiktový descendentní s předklonkou

/wo-hěn-xīhuan/ (6C_TH_32_2)

/wǒ-péngyou-d/ (5C_TH_31_2)

/shi-jiékeren/ (2C_FY_54_3)

c) jednoiktový descendentní s předklonkou i příklonkou

/you-háiz-ma/ (8C_TH_20_2)

2) jednoiktový ascendentní

a) jednoiktový ascendentní s příklonkou

/bàngōngshi-ma/ (7C_HD_35_3)

II) dvouiktový

1) dvouiktový s kombinací dvou descendentních sledů

/déyu₃-nán-ma/ (4C_TH_13_2)

/shéi-d-qiānbì₃/ (5C_TH_20_2)

/ta₁-zai-yīyuan/ (8C_FY_39_1)

2) dvouiktový s kombinací ascendentního a descendentního sledu

/shi-wǒ-péngyou/ (2C_FY_56_2)

3) dvouiktový akronymický jako celek

/ào luomò cí/ (4C_HD_39_1)

/zhei⁴-jian-hen-guì/ (5C_TH_20_2)

/wo³-you-liǎng-zhī / (5C_TH_36_1)

4) dvouiktový akronymický s předklonkou

/li-shípǐndiàn/ (7C_TH_22_2)

/li-wénjudiàn/ (7C_TH_23_2)

/ren²-zen³me-yàng/ (5C_TH_36_1)

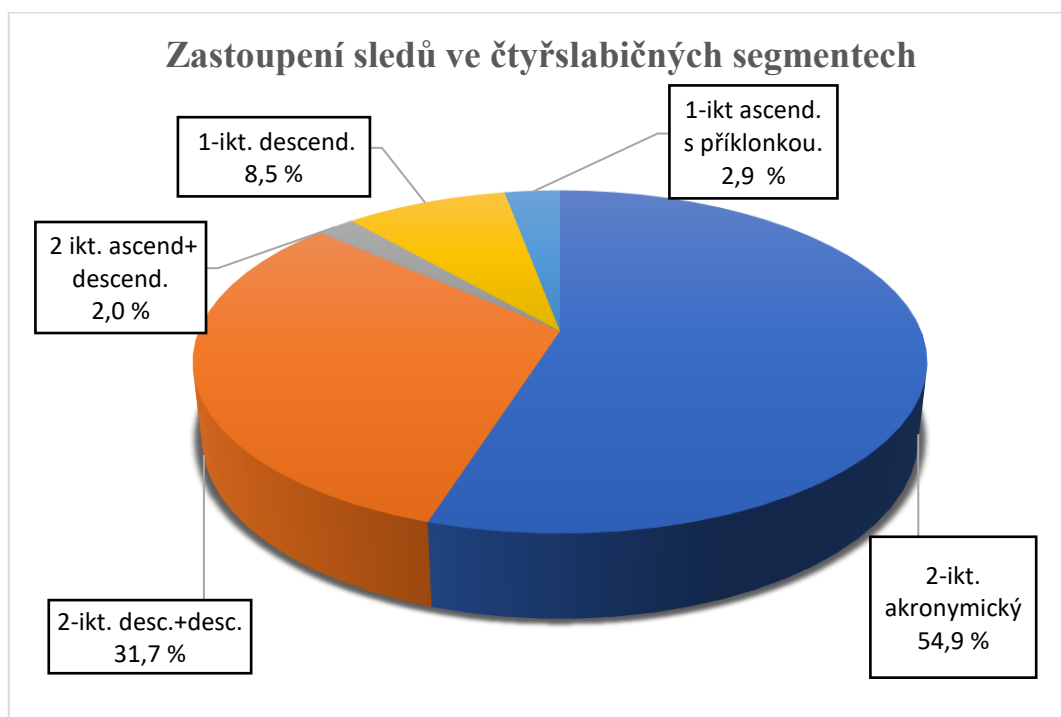
5) dvouiktový akronymický s příklonkou

/hànyu₃-nán-ma/ (4C_HD_40_2)

/huáng-lǎoshī-ma/ (6C_TH_15_2)

/yě-gōngzuò-ma/ (8C_KZ_9_2)

Graf č. 4 Zastoupení sledů ve čtyřslabičných segmentech



Zdroj: Vlastní zpracování

Ve čtyřslabičném segmentu můžeme skupiny rozdělit dle typů rytmických sledů do pěti hlavních skupin, mezi které patří segmenty jednoiktové descendentní, jednoiktové ascendentní s příklonkou, dvouiktové descendentní, dvouiktové ascendentně descendentní a dvouiktové akronymické. Jejich procentuální rozložení zachycuje graf č. 4. Nejpočetněji jsou zastoupeny dvouiktové akronymické segmenty, které dohromady tvoří přes polovinu všech čtyřslabičných segmentů. Dvě nejfrekventovanější skupiny tvoří sledy dvouiktových akronymických sledů a dvouiktových s kombinací dvou descendentních sledů. Zaujímají téměř 90 % všech čtyřslabičných segmentů.

Tabulka č. 7: Zastoupení sledů v čtyřslabičných segmentech

Typ rytmického sledu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvouiktový akronymický jako celek	55	40,0
dvouiktový dva descendentní	44	31,7
dvouiktový akronymický s příklonkou	18	12,9

jednoiktový descendentní jako celek	5	3,6
jednoiktový ascendentní s příklonkou	4	2,9
jednoiktový descendentní s předklonkou i příklonkou	4	2,9
jednoiktový descendentní s předklonkou	3	2,0
dvouiktový kombinace ascendentní + descendentní	3	2,0
dvouiktový akronymický s předklonkou	3	2,0

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 6 podává přehled o všech vyskytujících se typech sledů ve čtyřslabičných segmentech. Zatímco množství dvouiktových sledů dosahuje téměř 9/10 všech čtyřslabičných sledů, tak počet jednoiktových sledů nedosahuje ani 1/10 celku čtyřslabičných segmentů. Jednoiktový descendentní sled, dvouiktový v kombinaci s ascendentním a descendentním sledem a sled dvouiktový akronymický tvoří samostatně pouze 20 % všech čtyřslabičných slabik. Sled jednoiktový descendentní jako celek dosahuje přes 30 % analyzovaného souboru.

4.3.5 Pětislabičné segmenty

Korpus práce obsahuje 48 pětislabičných segmentů, které mají buď dvě, nebo tři arze.

Typy pětislabičných segmentů:

I) dvouiktový

1) dvouiktový s kombinací dvou descendentních sledů

a) dvouiktový s kombinací dvou descendentních sledů jako celek

/sīluofakèy₃/ (4C_TH_16_2)

/ta¹-shi-tàiguoren/ (2C_FY_42_1)

/tā-shi-rìbenren/ (2C_FY_43_2)

b) dvouiktový s kombinací dvou descendentních sledů s předklonkou

/ni-xīhuan-ta¹-ma/ (6C_KZ_8_1)

/nǐ-xuéxi-shénme/ (4C_TK_28_1)

/wo-bǐjiao-xīhuan/ (6C_TH_34_1)

c) dvouiktový s kombinací dvou descendentních sledů s příklonkou

/ni³men-xīnku-le/ (3C_HD_30_1)

2) dvouiktový s kombinací descendentně ascendentních sledů s příklonkou

/bāmu-rénměi-ma/ (6C_TH_12_2)

/wo³-shi-jiékèren/ (4C_HD_35_2)

3) dvouiktový s kombinací ascendentně descendentních sledů

/wǒ-hěn-bu-xīhuan/ (6C_TH_35_2)

/wo-shì-fǎguoren/ (2C_TH_18_1)

/wo-shì-jiékeren/ (2C_TK_26_1)

4) dvouiktový akronymický sled

a) dvouiktový akronymický sled jako celek

/jiéhūnle-meiyou³/ (8C_FY_37_2)

/sì-ménr-sìshi-hao⁴/ (7C_KZ_9_1)

b) dvouiktový akronymický s předklonkou

/wo-**yě**-hen-gāoxìng/ (1C_KZ_4_2)

/zhe-**bú**-shi-máoyī/ (5C_TH_18_1)

c) dvouiktový akronymický s příklonkou

/tā-zhuzai-nǎr-ma/ (7C_FY_50_2)

d) dvouiktový akronymický s předklonkou a příklonkou

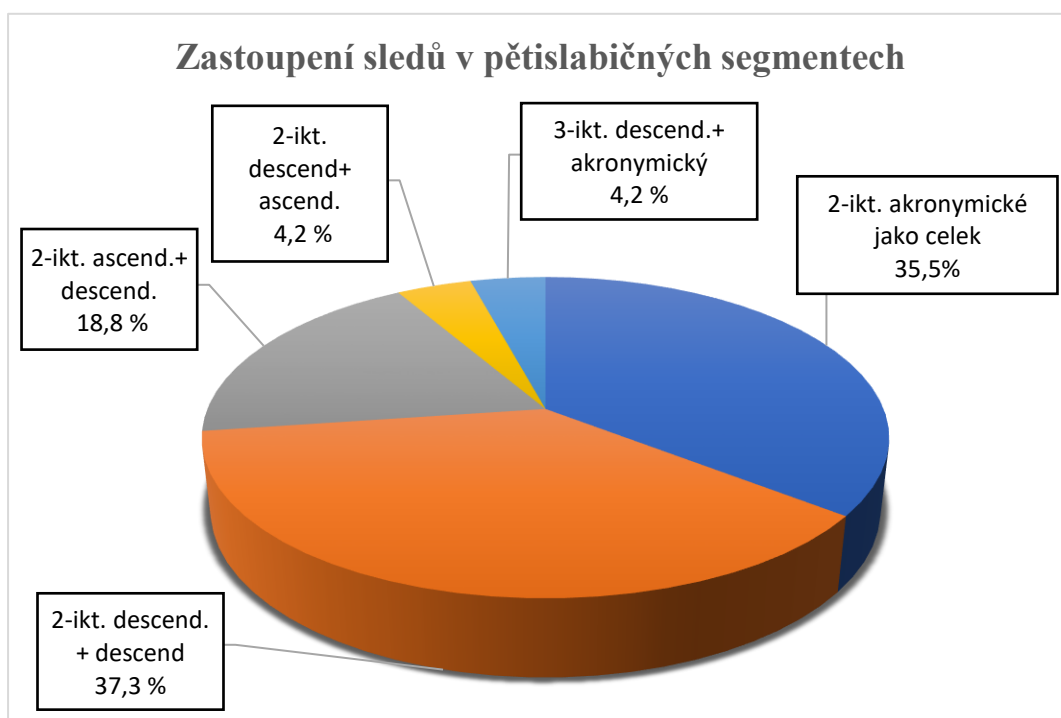
/ni-xǐhuan-ta¹-ma/ (6C_FY_58_1)

II) tříiktový

1) tříiktový s kombinací descendentně akronymického sledu

/wo³-hen-xǐhuan-ta¹/ (6C_FY_55_1)

Graf č. 5 Zastoupení sledů v pětislabičných segmentech



Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 5 lze vyčíst, že pětislabičné segmenty se skládají z pěti hlavních typů rytmických sledů: dvouiktového akronymického, dvouiktového s kombinací dvou descendentních sledů, dvouiktového sledu ascendentně descendentního, dvouiktového sledu descendentně ascendentního s příklonkou a tříiktového sledu descendentně akronymického.³⁶ Nejčetněji zastoupené dva typy, dvouiktový sled s kombinací dvou descendentních sledů a dvouiktový sled akronymický jako celek, tvoří dohromady více než dvě třetiny ze všech pětislabičných segmentů.

³⁶ Z důvodu zachování přehlednosti jsou v grafu uvedeny jen hlavní typy rytmických sledů pětislabičných segmentů.

Tabulka č. 8: Zastoupení sledů v pětislabičných segmentech

Typ sledu dle iktu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvouiktový s kombinací ascendentně descendentní	9	18,8
dvouiktový s kombinací dvou descendentních jako celku	8	16,7
dvouiktový akronymický jako celek	7	14,6
dvouiktový akronymický s příklonkou	6	12,5
dvouiktový s kombinací dvou descendentních s předklonkou	6	12,5
dvouiktový s kombinací dvou descendentních s příklonkou	4	8,1
dvouiktový descendentně ascendentní s příklonkou	2	4,2
tříiktový v kombinaci descendentního s akronymickým sledem	2	4,2
dvouiktový akronymický s předklonkou	2	4,2
dvouiktový akronymický s předklonkou a příklonkou	2	4,2

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 7 vidíme přehled všech rytmických sledů, které se vyskytují v textu mezi pětislabičnými segmenty. Zatímco tři nejpočetnější typy rytmických sledů zaujímají přibližně polovinu všech pětislabičných segmentů, trojice nejméně početných sledů tvoří přibližně 1/8 analyzovaného celku.

4.3.6 Šestislabičné segmenty

Šestislabičné segmenty mohou být buď se dvěma arzemi, nebo se třemi arzemi. V korpusu této práce se vyskytuje celkem šest šestislabičných segmentů, z nichž dva typy rytmických sledů jsou dvouiktové a tři tříiktové.

Typy šestislabičných segmentů:

I) dvouiktový

1) dvouiktový v kombinaci dvou ascendentních s příklonkou

/wo-shì-e₂luosīren/ (2C_TH_22_1)

/bu₁ādisìlāfa/ (4C_TH_22_1)

2) dvouiktový v kombinaci akronymického s příklonkou

/xībanyáyū₃-nán-ma/ (4C_TH_15_2)

II) tříiktový

1) tříiktový descendentní v kombinaci s akronymickým jako celkem

/ni³-yōu-jǐ-jianmáo-yī/ (5C_FY_82_1)

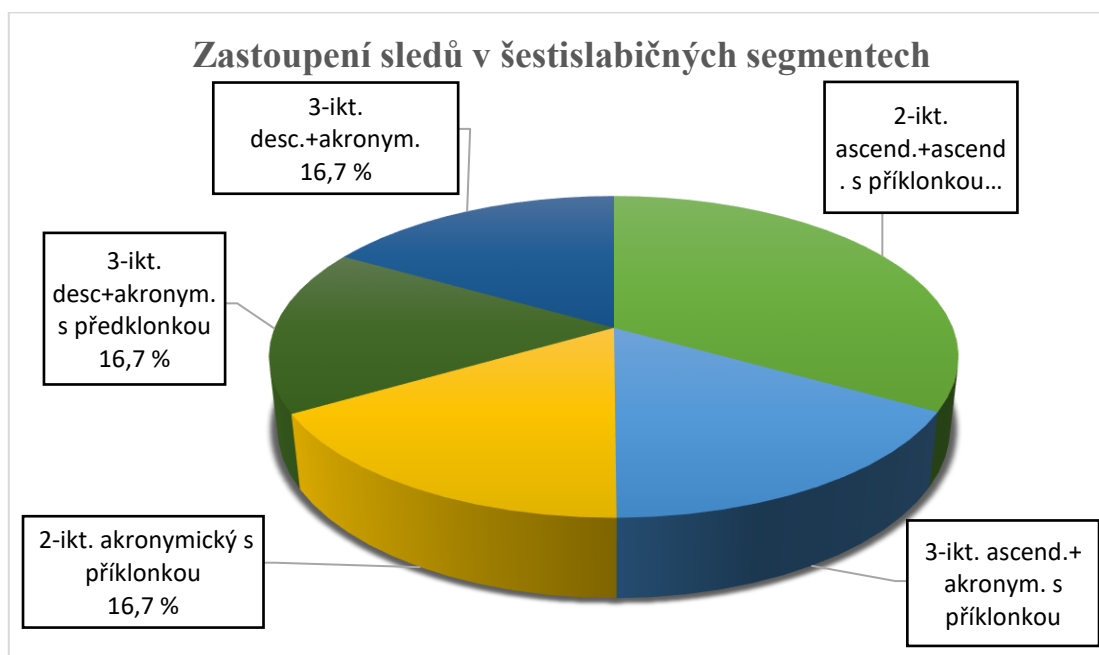
2) tříiktový descendentní v kombinaci s akronymickým a předklonkou

/zhe-bú-shì-yuánzhubǐ/ (5C_TH_19_1)

3) tříiktový ascendentní v kombinaci s akronymickým a příklonkou

/wo-shì-ālabóren/ (2C_TH_21_1)

Graf č. 6 Zastoupení sledů v šestislabičných segmentech



Zdroj: Vlastní zpracování

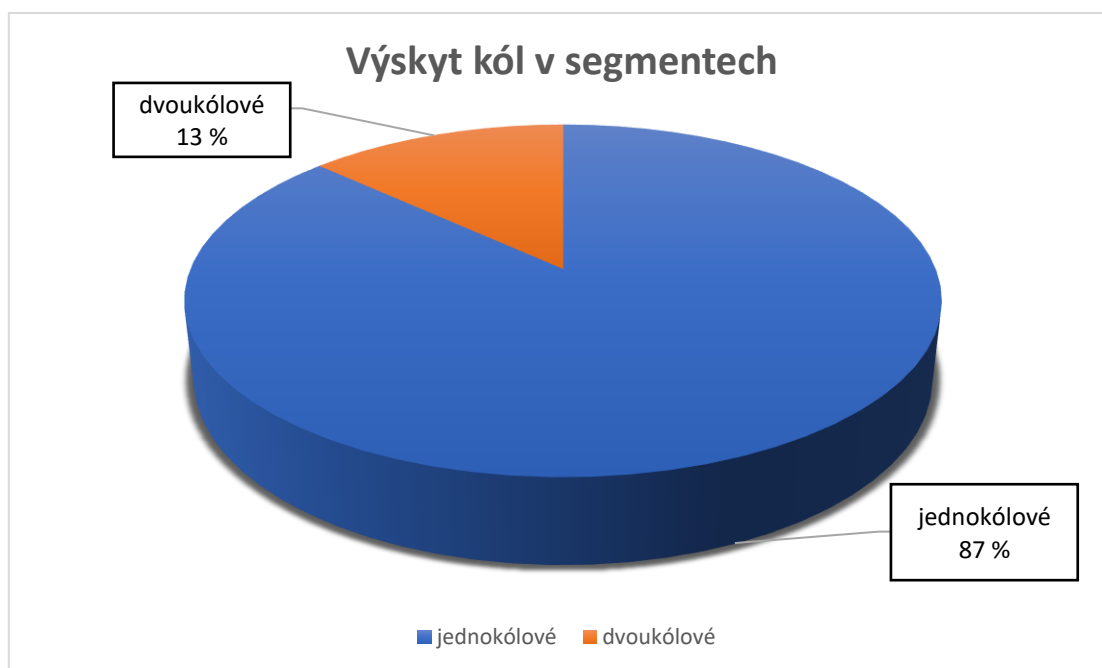
Z grafu č. 6 lze vyvodit, že v analyzovaném souboru se vyskytuje pět typů rytmických sledů: dvouiktový sled v kombinaci dvou ascendentních s příklonkou, dvouiktový sled akronymického s příklonkou, tříiktový ascendentní akronymický s příklonkou, tříiktový descendentní akronymický, tříiktový descendentní akronymický s předklonkou. Celou třetinu z celkového souboru zaujímá sled dvouiktový v kombinaci se dvěma ascendentními s příklonkou a přes 65 % zaujímají dohromady zbylé čtyři sledy.

4.4 Analýza kól

4.4.1 Velikost, rozsah kól

Celkem se v korpusu vyskytuje 451 vět, které jsou tvořeny buď jedním, dvěma, anebo šesti kóly. Sumárně se v souboru nachází 532 kól.

Graf č. 7 Přítomnost kól v segmentech



Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 7 vyplývá tendence, že věty korpusu jsou z 87 % jednokólové, z 13 % dvoukólové.

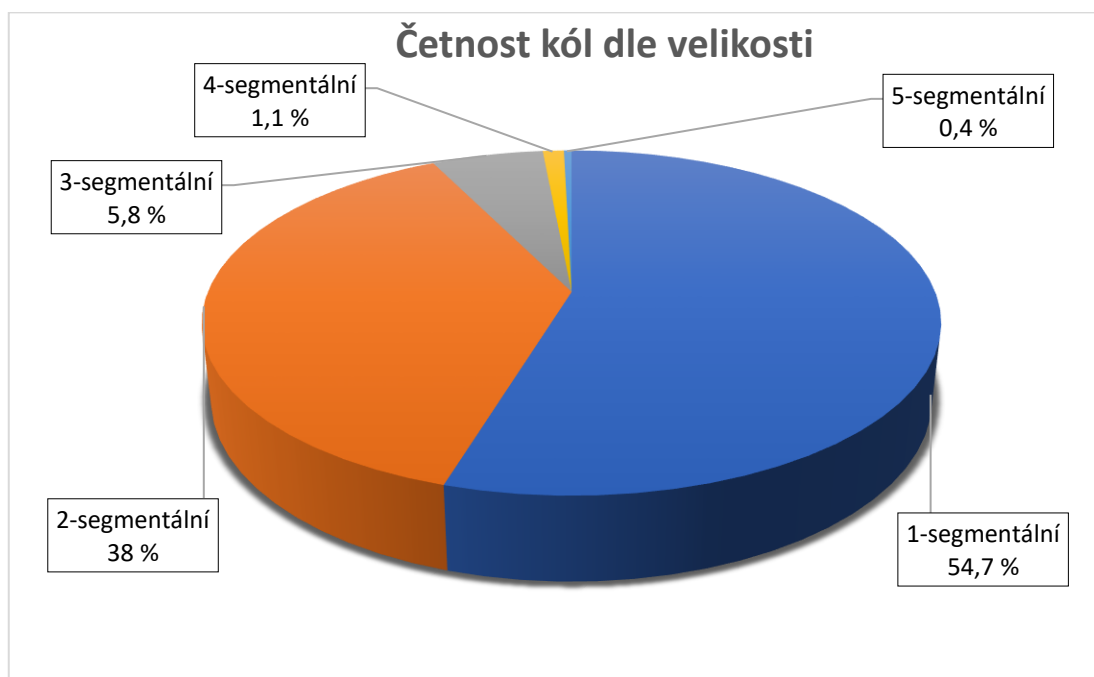
Tabulka č. 9: Výskyt kól v segmentech

Typ kól ve větách	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
Jednokólové	391	86,7
Dvoukólové	59	13,1
Šestikólové	1	0,2

Zdroj: Vlastní zpracování

Z číselných hodnot v tabulce lze vyvodit, že jednokólové a dvoukólové věty dávají dohromady téměř celý zkoumaný soubor. Zastoupení šestikólových vět je v poměru k celku de facto zanedbatelné, proto jsem je neuváděla v grafu č. 7.

Graf č. 8 Zastoupení kól dle velikosti



Zdroj: Vlastní zpracování

Zkoumaný soubor obsahuje dohromady 532 kól, která jsou tvořena jedním až pěti segmenty. Průměrná délka kóla je 1,5 segmentu. Při pohledu na graf je zřejmé, že nejpočetnější jsou kóla s jedním segmentem, která zaujímají přes polovinu celku, kdežto nejméně zastoupená jsou kóla se čtyřmi a zejména s pěti segmenty, které v součtu zaujímají hodnotu kolem setiny vzorku.

Tabulka č. 10: Četnost kól dle velikosti

Typ kóla	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
jednosegmentální	291	54,7
dvousegmetnální	202	38,0
trojsegmentální	31	5,8
čtyřsegmentální	6	1,1
pětisegmentální	2	0,4

Zdroj: Vlastní zpracování

Z číselných hodnot v tabulce č. 10 můžeme vyčíst, že dvě nejčetnější skupiny kól dosahují v celkovém součtu přes 90 % analyzovaného souboru.

Nyní uvedu příklady některých rytmických sledů v jednotlivých kólech.

Jednosegmentální kóla

/wo₃-shi-jiékèren/ (4C_HD_27_2)

/tā-zhuzai-nǎr-ma/ (7C_FY_77_1)

/nǐ-zhao-shéi/ (7C_FY_71_1)

Dvousegmentální kóla

/wǒ-yě-hen³ gāoxìng/ (2C_TK_27_1)

/ni-juéde hàn₃-nán-ma/ (5C_KZ_9_1)

/na⁴-shi **shéi**-d-gangbi₃/ (5C_FY_79_1)

Trojsegmentální kóla

/wo-juéde hàn₃ bu²-tai-nán/ (4C_TH_16_1)

/sì-lou sì-men₂ sìshi-hao⁴/ (5C_TH_27_1)

/sùshè li-lǚguǎn yuǎn-bu-yuan³/ (7C_TH_21_1)

Čtyřsegmentální kóla

/ta-zhù shìsì-lou₂ sì-menr sìshi-hao⁴/ (7C_KZ_15_1)

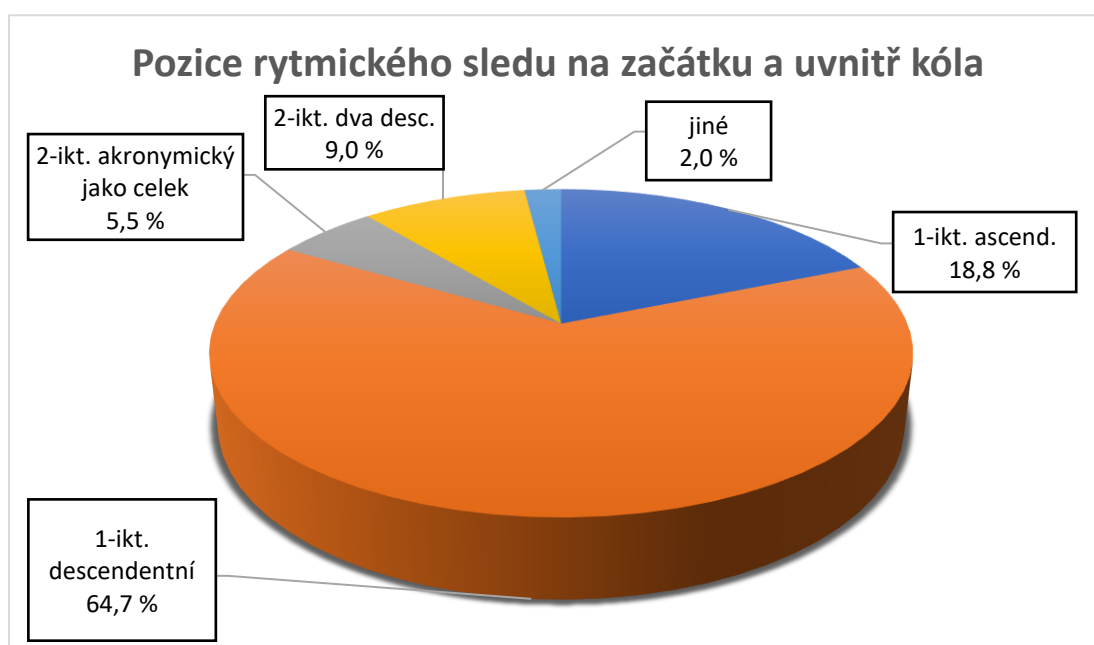
Pětisegmentální kóla

/ta-zhù shìsì-lou₂ sì-menr **sìshi** hào/ (7C_TK_36_1)

4.4.2 Pozice rytmického sledu v rámci kóla

V následující analýze jsem se zabývala pozicemi rytmických sledů v rámci kól, tedy na začátku, uprostřed a na konci kóla. Je zjevné, že u analýzy jednosegmentálních kól určím pozici iktu na jejich konci.³⁷ Abych předešla zkreslení výsledku, vyjmula jsem z analýzy všechna kóla s jednoslabičnými segmenty (bylo jich celkově 41), u kterých nelze rytmický sled zkoumat. Ve vzorku jednosegmentálních kól bylo vyřazených 24, mezi dvousegmentálními jich bylo devět, mezi trojsegmentálními pět, mezi čtyřsegmentálními jedno a mezi pětisegmentálními kóly dvě. Při analýze segmentů v kólech jsem nebrala v úvahu předklonky a příklonky.

Graf č. 9 Pozice rytmického sledu na začátku a uvnitř kóla



Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 9 je patrné, že na začátku nebo uprostřed tohoto korpusu se vyskytují čtyři hlavní typy rytmických sledů. Nejfrekventovaněji zastoupený je sled jednoiktový descendentní, který ve zkoumaném souboru zaujímá přes 6/10 kól s pozicí sledu na začátku či uvnitř. Ve skupině „jiné“, která zaujímá pouze dvě setiny sledovaného vzorku, jsou zastoupeny kombinace ascendentního a descendentního sledu.

³⁷ ŠVARNÝ, UHER 2014: s 14.

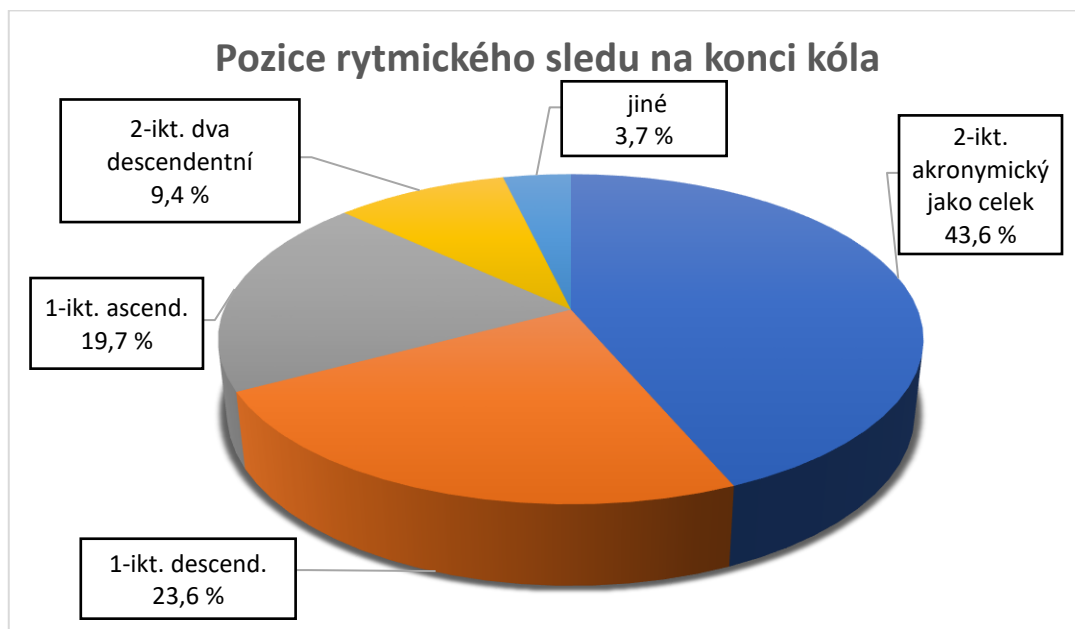
Tabulka č. 11: Přítomnost rytmických sledů na začátku a uvnitř kóla

Typ rytmického sledu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
jednoiktový descendentní	165	64,7
jednoiktový ascendentní	48	18,8
dvouiktový descendentní	23	9,0
dvouiktový akronymický jako celek	14	5,5
jiné	5	2,0

Zdroj: Vlastní zpracování

Dva nejčastěji zastoupené rytmické sledy tvoří v analyzovaném vzorku přes 80 % celku, což můžeme vyčíst z údajů v tabulce č. 11. Zbylé tři nejméně frekventované sledy nedosahují ani 20 % celku.

Graf č. 10 Pozice rytmického sledu na konci kóla



Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 10 vyčteme, že nejfrekventovanější sledy tvoří dvouiktový akronymický jako celek, jenž zaujímá přes 40 % případů. Druhým nejpočetnějším sledem je

jednoiktový descendentní a na pozici třetí je sled jednoiktový ascendentní. Oba tvoří rovněž podobnou hodnotu jako dvouiktový akronymický sled zkoumaného souboru.

Sled dvou descendentních sledů spolu se skupinou „jiné“ přesahují hodnotu 10 % souboru a jsou tvořeny kombinacemi dvou ascendentních, ascendentním a descendentním, ascendentním a akronymickým, v posledním případě pak descendentním a akronymickým sledem.

Tabulka č. 12: Přítomnost rytmických sledů na konci kóla

Typ rytmického sledu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvouiktový akronymický jako celek	214	43,6
jednoiktový descendentní	116	23,6
jednoiktový ascendentní	97	19,7
dvouiktový kombinace dvou descendentních	46	9,4
jiné	18	3,7

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 11 vyplývá, že tři nejvíce zastoupené typy rytmů v součtu dosahují téměř 90 % analyzovaného souboru. V následujícím kroku analýzy jsem se zabývala zjištěním poměru mezi třemi nejčastějšími rytmickými sledy, tedy jednoiktovým ascendentním, jednoiktovým descendentním, dvouiktovým akronymickým na začátku nebo uvnitř kóla v porovnání s pozicí na konci kóla.

Tabulka č. 13: Poměr zvolených rytmických sledů a jejich pozice v kólu

Typ rytmického sledu	Pozice na počátku nebo uvnitř kóla		Pozice na konci kóla	
	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
jednoiktový descendentní	165	58,7	116	41,3
jednoiktový ascendentní	48	33,1	97	66,9
dvouiktový akronymický	14	6,1	214	93,9

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je vidno z tabulky č. 12, můžeme v analýze potvrdit dříve zjištěné teorie O. Švarného, že jednoiktové ascendentní segmenty se vyskytují typicky na konci kól, kdežto jednoiktové descendentní segmenty jsou charakterističtější na začátku a uvnitř kól.³⁸

4.4.2.1 Rozbor jednosegmentálních kól

Následující část této práce se zaměřuje na uspořádání typů segmentů uvnitř kól. Vzhledem k nízkému počtu čtyř a pětisegmentálních kól, jsem se rozhodla věnovat se výhradně jednosegmentálním a dvojsegmentálním kólům. Počet trojsegmentálních kól je sice dostačující, ale příliš rozmanitý. Kvůli možné nepřehlednosti kombinací jsem tento typ kól vyřadila z rozboru.

Zkoumaný soubor zahrnuje 291 jednosegmentálních kól, od nichž jsem odečetla 24 jednosegmentálních kól, u kterých nelze pohyb rytmu určit, protože je tvoří jednoslabičné segmenty. Analýze podrobím zbylých 267 jednosegmentálních kól.

Tabulka č. 14: Rytmické sledy jednosegmentálních kól

³⁸ŠVARNÝ 1998, s. 33.

Typ rytmického sledu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
dvouiktový akronymický	119	44,6
jednoiktový ascendentní	54	20,2
jednoiktový descendentní	47	17,6
dvouiktový kombinace dvou descendentních	29	10,9
dvouiktový ascendentní s descendentním	11	4,1
jiné	7	2,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako nejfrekventovanější segmenty vychází dvouiktové akronymické, jak můžeme vyčíst z tabulky č. 14. Přes 80 % zaujímají segmenty akronymické, jednoiktové ascendentní a jednoiktové descendentní. Dvouiktové sledy v kombinaci dvou descendentních sledů se vyskytují v souboru v 1/10.

Nejméně zastoupené jsou různé kombinace sledů (např. ascendentních, descendentních sledů s akronymickými nebo descendentními), které jsem zahrnula do skupiny „jiné“. Tyto nedosahují ani tří setin analyzovaného celku.

4.4.2.2 Rozbor dvousegmentálních kól

V souboru dvousegmentálních kól jsem z původních 202 kól analyzovala pouhých 193, protože 9 kól tvoří jednoslabičné segmenty, u nichž nemůžeme rytmus sledovat.

Tabulka č. 15: Uspořádání rytmických sledů

Typ sledu	Absolutní počet	Procentuální zastoupení (%)
descendentní+akronymický	52	26,9
descendentní+descendentní	45	23,3
jiné	32	16,7
descendentní+ascendentní	24	12,4
ascendentní+akronymický	15	7,8
akronymický+ascendentní	7	3,6
akronymický+descendentní	7	3,6
akronymický+akronymický	6	3,1
ascendentní + ascendentní	5	2,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce č. 15 můžeme vidět uspořádání jednotlivých rytmických sledů ve dvousegmentálních kólech, jejich absolutní počet a procentuální zastoupení.

Nejvíce frekventované rytmické sledy jsou kombinací descendentního a akronymického sledu, které přesahují 20 % celkového vzorku. Rovněž rytmus dvou descendentních sledů přesahuje hranici 20 % analyzovaného souboru. Ve skupině „jiné“ jsou zahrnuty různé kombinace descendentních sledů, které jsem pro přehlednost shrnula do jedné skupiny. Sledy akronymické descendentní a ascendentní zaujímají v celku dohromady hodnotu asi 7 %.

5) Závěr

Nejdůležitějším cílem této bakalářské práce bylo transkribovat text do prozodické transkripce a provést rozbor korpusu. V rámci teoretické části jsem vysvětlila klíčové pojmy, s nimiž jsem pracovala např. prozodická transkripce, rytmické členění, sedm stupňů prominence. Následně jsem na základě nahrávek *Učebnice čínské konverzace (IC-8C)* převedla text do fonetické abecedy - *pīnyīn*. Na závěr úpravy korpusu jsem text přepsala do čínských znaků a přeložila do češtiny.

Po opakovaném poslechu audiozáznamů jsem korpus rozdělila na menší jednotky: věty, kóla a segmenty a přidělila tóny příslušným slabikám dle zásad tónové prominence. Vzniklá prozodická transkripce se stala opěrným bodem celé práce. Korpus obsahuje: 451 vět, 532 kól, 801 segmentů a 2275 slabik. Průměrná délka rychlosti promluvy je 192,8 slabik za minutu. Průměrná délka segmentu je 2,8 slabik a průměrná délka kóla činí 1,5 segmentu.

Při analýze segmentů jsem došla k závěru, že do počtu iktů jsou nejvíce zastoupené dvouslabičné jednoiktové segmenty, které tvoří přes polovinu souboru. Naopak nejméně zastoupené jsou tříiktové pětislabičné segmenty, které zaujímají pouhé 30 % vzorku. Nejfrekventovanější počet slabik tvoří tříslabičné segmenty. Z pohledu rytmických sledů je u dvouslabičných segmentů nejvíce descendentních sledů. U tříslabičných a čtyřslabičných segmentů jednoznačně dominují počty dvouiktových akronymických sledů. Pětislabičné segmenty jsou nejvíce zastoupeny souhrnem kombinací dvouiktových s kombinací dvou descendentních sledů.

Nejvíce vět je tvořeno jedním kólem. V rozboru kól se nejčastěji vyskytovala jednosegmentální kóla, která tvořila přes polovinu souboru a nejméně byla zastoupena kóla pětisegmentální, která nedosahují ani půl procenta.

V umístění na začátku a uvnitř kól se nejvíce vyskytovaly jednoiktové descendentní rytmické sledy. Na konci kól se nejvíce vyskytovaly sledy dvouiktové akronymické, které zaujímaly přes 90 % souboru.

6) **Resumé**

My bachelor thesis provides an explanation of basic knowledge of prosody in Chinese modern language. Having utilized the audio recordings from *Chinese Conversation Textbook, units 1C-8C*, I have rewritten the text to phonetic alphabet (pinyin), I have divided corpus to sentences, colons, segments, have marked relevant tones above syllables, have applied prosodic transcription rules created by Professor Oldřich Švarný. Finally I have rewritten the modified version of corpus to simplified Chinese characters and have translated it into Czech language. Afterwards I have analyzed prosodic features, amount of colons, segments, syllables. I have mentioned types of the rhythmical sequences in segments. We can conclude that trisyllable segments are the most frequent with acronym rhythm. Most of the sentences are consisted of one colon. In the analysis of colons, most represented were colons with one segment. I determined the colon position at the beginning, inside or at the end of colon or focused on rhythmical segmentation inside colons. At the beginning and inside the most represented were descendent rhythmical sequences, at the end of colon there were acronymic rhythmical sequences. I have plotted the results on graphs and charts"

Key words: prosodic transcription, rhythmical sequences, speech tempo, ictus, seven degrees of prominence, segment, colon

7) Seznam použité literatury a elektronických zdrojů

ČERNÝ, Jiří. *Úvod do studia jazyka*. 2. vyd. Olomouc: Rubico, 2008, 248 s. ISBN 978-80-7346-093-8.

KANE, Daniel. *Knížka o čínštině*. Přeložil Lukáš HAVLÍČEK, přeložil Eva JANKOVÁ, přeložil Ondřej KUČERA, přeložil Lucie OLIVOVÁ, přeložil Hana TRÍSKOVÁ, přeložil David UHER. Mirošovice: DesertRose, 2009, 207 s. ISBN 978-80-903296-1-4.

ŠVARNÝ, Oldřich a UHER David. *Úvod do studia hovorové čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997, ISBN 80-7067-730-9, 236 s.

ŠVARNÝ, Oldřich. Rhythmical Features of Spoken Chinese: Quantitative and Grammatical Analysis (Methodology). *Rocznik Orientalistyczny/Yearbook of Oriental Studies Rocznik Orientalistyczny*. 1991, **47**(2), 131-137. ISSN 0080-3545.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Hovorová čínština v příkladech*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, 251 s, ISBN 80-706-7819-4.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *O češtině v číslech*. 1. vyd. Praha: Academia, 1987, 208 s. Malá jazyková knihnice.

UHER, David a Tereza SLAMĚNÍKOVÁ. Prozodická analýza monologu. *Dálný východ*. 2015, **5**(2), 104-115. ISSN 1805-1049.

UHER, David, LIU Xuemin a VYKOUKAL Jakub. *Učebnice čínské konverzace*. 1. vyd. Voznice: Leda, 2007. 223 s. ISBN 978-80-7335-109-0.

Elektronické zdroje:

KRČMOVÁ, Marie. *Fonetika a Fonologie* [online]. 3 vyd. Elportál, Brno: Masarykova univerzita, 2009. 155 s. [cit. 2016-05-05]. ISSN 1802-128X. Dostupné z: <https://is.muni.cz/elportal/?id=852835>

POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Švarný, Oldřich a David Uher: Prozodická gramatika čínštiny, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2014, 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1. *Dálný východ* [online]. 2015, 5(1), 137-139 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://www.kas.upol.cz/uploads/>

POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Prozodická transkripce a její využití v současnosti. *Dálný východ* [online]. 2015, 5(2), 93-103 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://www.kas.upol.cz/uploads/>